Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cod. Biblia sacra (omisso Psalterio)

Biblia sacra (omisso Psalterio) - Lichtenthal 13

Lichtenthal (?), [um 1300]

Jesaja (Textanfang fehlt)

urn:nbn:de:bsz:31-35330

Visual Library

mine nec fota oleo. Terra
uřa deserta: ciuitates uře ig
ne succense. Regionem uřam
in conspectu uřo alieni deuorāt.
& desolabit' sic in uastitate hos
tili. Derelinquet' filia syon sic
umbraculū in uinea: & sicut
tuguriū in cucumerario. Ni
si dn̄s exercituū reliquisset no
bis semen quasi sodoma fuisse
m': & quasi gomorra similes
essemus. Audite uerbū dn̄i
p̄ncipes sodomoꝝ: pcipite au
rib' legem dei nři pp̄ls gomorre.
Quo m̄ multitudinē uictima
rū uřaꝝ dicit dn̄s: Plen' sū.
Holocausta arietū & adipem
pinguium. & sanguinē uitu
loꝝ & agnoꝝ & hyrcoꝝ nolui.
Cum aute quesiuit hec de ma
nib' uřis: ut ambularetis
i atriis meis. Ne afferatis ul
tra sacrificiū frustra: incen
sum abhominatio est m̄. Ne
omenias uřas & sabba & festiui
tates alias n̄ feram. Iniqui s̄t
cetus uři. Kalendas uřas & sol
lempnitates uřas odiuit aīa
mea: ~~& facti estis m̄ in saciecta~~
~~tem: nequaq̄ dimittā pecca~~
~~uřa.~~ Et cū extenderitis ma
nus uřas auertā oclos meos a
+facta s̄t m̄ molesta. Laboraui
sustinens.

uobis: & cū multiplicaueritis
orationē n̄ exaudiam. Man' enim uře
sanguine plene sunt. Lauami
ni mundi estote: auferte ma
lum cogitationū uřaꝝ ab oclis
meis: quiescite agere pu̾rse: dis
cite bene facere. Querite iudici
um. subuenite oppresso. iudicate pu
pillo. defendite uiduā: & uenite &
arguite me dicit dn̄s. Si fuerint
peccata uřa ut coccinū quasi nix
dealbabunt': & si fuerint rubra q̄si
uermiculus uelut lana alba erūt.
Si uolueritis & audieritis me:
bona terre comedetis. Quod si no
lueritis & me ad iracundiā puoca
ueritis: gladius deuorabit uos: q̄
a os dn̄i locutum est. Quomodo
facta est meretrix ciuitas fidelis:
plena iudicii. Iusticia requieuit
in ea: nunc aūt homicide. Argen
tū tuū uersū est in scoriā: caupo
nes tui miscent uinū aqua. Prin
cipes tui inobedientes: socii furū.
Omnes diligunt munera: secunt'
retributiones. Pupillo n̄ iudicant:
& causa uidue n̄ ingredit' ad eos.
Propt' hoc ait dn̄s exercituum
fortis isrl'. Heu consolabor super
hostib' meis: & uindicabor de ini
micis meis. Et conuertam manū
meā ad te: & excoquā ad purū

+& sic ciuitas q̄ uastat'.

+conspectū meū ueniretis. quis

…BIBLIOTHEK KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

scoriam tuā. & auferam omne
stagnū tuū. & restituā iudices
tuos ut fuerunt prius. & cōsi
liarios tuos sic antiquit'. Post
hec vocaberis ciuitas iusti. &
urbs fidelis. Syon in iudicio
redimet' & reducent eā in iusti
cia. & conteret scelestos & pecca
tores simul. & qui dereliquerūt
dūm consument'. Confundent'
enim ab ydolis quib' sacrificaue
runt. & erubescetis sup ortis
quos elegeratis. cū fuerītis ue
lut terebint' defluentib' foliis.
& uelut ortus absq3 aqua. Et
erit fortitudo urā ut fauilla stup
pe & opus urm quasi scintilla.
& succendet' utrumq3 simul & n̄
erit qui extinguat. II.
Verbum qd uidit ysaias
filius amos sup iudam
& ierlm. Et erit in nouissimis
dieb' preparatus mons domus
dūi in uertice montiū. & ele
uabit' sup colles. & fluent ad eū
omīs gentes. & ibunt pp̄li mul
ti & dicent. Venite ascendam'
ad montē dūi. & ad domū dei ia
cob. & docebit nos uias suas.
& ambulabim' in semitis ei'.
quia de syon exibit lex & uerbū
dūi de ierlm. Et iudicabit gen
tes. & arguet pp̄los multos.
Et conflabunt gladios suos in
uomeres. & lanceas suas in fal
ces. Non leuabit gens cont'
gentē gladiū. nec exercebunt'
ultra ad pliū. Domus iacob.
uenite & ambulem' in lumine
dūi. Proiecisti enī pp̄lm tuū do
mū iacob. quia repleti sūt ut
olim & augures habuerunt ut
phylistim. & pueris alienis ad
heserunt. Et repleta est terra au
ro & argento. & n̄ est finis the
saurorum ei'. Et repleta est tra ei'
equis. & innumerabiles qua
drige ei'. Et repleta est tra ei' ydo
lis. opus manuū suarum adoraue
runt qd fecerunt digiti eorum. &
incuruatus est homo & humili
atus est uir'. Ne g dimittas eis.
Ingredere in petrā. abscondere
in fossa humo a facie timoris
dūi. & a glā maiestatis ei'. O
culi sublimes hominis humili
ati sunt. & incuruabit' altitu
do uirorum. Exaltabit' aut' dūs so
lus in die illa. quia dies dūi ex
ercituū sup omnē supbū & ex
celsū. & sup omnē arrogantē &
humiliabit'. & sup omīs cedros
lybani sublimes & erectus. & su
p omīs quercs basan. & sup omīs

montes excelsos. & sup oms col
les eleuatos. & sup omnē tur
rem excelsam. & sup omne mu
rū munitū. & sup oms naues
tharsis. & sup omne qđ uisu
pulchrū est. Et incuruabitur
sublimitas hominū. & humi
liabit altitudo uiroꝝ. & eleua
bit dn̄s solus in die illa. & ydola
penit conterent. Et introibunt
in speluncas petraꝝ & in uora
gines terre a facie formidinis
dn̄i & a glā maiestatis ei. cū
surrexerit percutere terram. In die
illa proiciet homo ydola argenti
sui & simulachra auri sui que
fecerat sibi ut adoraret talpas &
uespertiliones. & ingrediet scissu
ras petraꝝ & in cauernas saxoꝝ
a facie formidinis dn̄i. & a glā
maiestatis ei. cū surrexerit percu
tere terram. Quiescite ğ ab hoī
ne cui sps in narib eius. qa
excelsus reputatus est ipe. III.

Ecce enī dn̄ator dn̄s exerci
tuū auferet ab ierlm &
a iuda ualidū & fortē. omne
robur panis & omne robur a
que. fortē & uirū bellatorē.
iudicē & pphām. ariolū & se
nem. principē sup quinqua
ginta & honorabilem uultu &
consiliariū. sapientē de archi
tectis. & prudentē eloquij mys
tici. Et dabo principes pueros
eoꝝ. & effeminati dn̄abunt eis.
Et corruet pp̄ls uir ad uirū. u
nusquisqȝ ad pximū suū. Tu
multuabit puer contra senem.
& ignobilis contra nobilē. Ap
prehendet enī uir frēm suū. do
mesticū patris sui. Vestimen & dicet
tū tibi est. princeps esto nost.
Ruina aūt hec sub manu tua.
Et respondebit in illa die dicens.
Non sum medicus. & in do
mo mea n̄ est panis neqȝ uesti
mentū. nolite me constituere
principē ppli. Ruit enī ierlm
& iudas concidit. quia lingua
eoꝝ & adinuentiones eoꝝ cont
dn̄m. ut puocarent oclos ma
iestatis ei. Agnitio uult eoꝝ re
spondit eis. & peccatum suū
quasi sodoma pdicauerūt nec
absconderūt. Ve anime eoꝝ.
quo reddita sunt eis mala. Dici
te iusto quō bene. quō fructū
adinuentionū suaꝝ comedet.
Ve impio in malū. Retribu
tio enī manuū ei fiet ei. Po
pulū meū exactores sui spolia
uert. & mulieres dn̄ate sūt ei.
Pople meus q̄ beatū te dicunt

ipsi te decipiunt : & viam gressu
um tuorum dissipant. Stat ad
iudicandum dominus : & stat ad iudican
dos populos. Dominus ad iudicium veniet
cum senibus populi sui : & principibus eius.
Vos enim depasti estis vineam meam :
& rapina pauperis in domo vestra. Qua
re atteritis populum meum : & facies
pauperum commolitis dicit dominus deus
exercituum. Et dixit dominus. Pro eo
quod elevate sunt filie syon & am
bulaverunt extento collo. & nu
tibus oculorum suorum ibant & plaude
bant : ambulabant & composi
to gradu incedebant : decalva
bit dominus verticem filiarum syon & cri
nem earum nudabit. In die illa aufe
ret dominus ornatum calciamentorum &
lunulas & torques & monilia
& armillas & mitras & discrimi
nalia & periscelidas. & murenu
las & olfactoriola & inaures &
anulos & gemmas in fronte pen
dentes. & mutatoria & pallia &
linteamina & acus & specula
& sindones & vittas & theristra.
& erit pro suavi odore fetor : & pro
zona funiculus : & pro crispanti
crine calvitium : & pro fascia pec
torali cilicium. Pulcherrimi quoque
viri tui gladio cadent : & fortes
tui in prelio. Et merebunt atque

lugebunt porte eius : & desolata
in terra sedebit. IIII.

Et apprehendent septem mu
lieres virum unum in die il
la dicentes. Panem nostrum come
demus : & vestimentis nostris operie
mur : tantummodo invocetur no
men tuum super nos aufer opprobri
um nostrum. In die illa erit germen
domini in magnificentia & in gloria :
& fructus terre sublimis : & exul
tatio his qui salvati fuerint de
israel. Et erit omnis qui relictus
fuerit in syon & residuus in ieru
salem. sanctus vocabitur omnis qui
scriptus est in vita in ierusalem :
si abluerit dominus sordes filiarum syon
& sanguinem ierusalem laverit de me
dio eius in spiritu iudicii & spiritu ardoris.
Et creabit dominus super omnem locum
montis syon : & ubi invocatus est
nubem per diem : & fumum & splen
dorem ignis flammantis in noc
te. Super omnem enim gloriam protec
tio : & tabernaculum erit in um
braculum diei ab estu : & in secu
ritatem & in absconsionem a tur
bine & a pluvia. V.

Cantabo dilecto meo : canti
cum patruelis mei vinee
sue. Vinea facta est dilecto meo
in cornu filio olei : & sepivit eam

t. uitis optime

& lapides elegit ex ea. & planta
uit uineā soreth. & edificauit
turrim in medio ei9. & torcular
extruxit in ea. & expectauit ut
faceret uuas & fecit labruscas.
Nunc ḡ habitatores ierl̄m &
uiri iuda iudicate int̄ me et
uineā meā. Quid est qđ ultra
debui facere uinee mee & n̄ feci
ei. An quod expectaui ut facer̄
uuas & fecit labruscas. Et nūc
ostendam uobis quid ego faciā
uinee mee. Auferam sepem ei9.
& erit in direptionē. Diruam
materiam ei9 & erit in concul
cationē. & ponā eam desertam.
Non putabit̄ & n̄ fodiet̄. et
ascendent sup̄ eam uepres & spi
ne. & nubibus mandabo ne
pluant sup̄ eam ymbrē. Vine
a enī dn̄i exercituū domus ē
isrl̄. & uir iuda germen de
lectabile ei9. Expectaui ut face
ret iudiciū & ecce iniquitas.
& iusticiā & ecce clamor. Ve
qui coniungitis domū ad do
mū. & agrum agro copula
tis usq; ad terminum loci.
Numquid habitabitis uos
soli in medio terre. In aurib9
meis sunt hec dn̄i exercituum.
Nisi domus multe deserte fu
erint. grandes & pulchre absq;
habitatore. Decem enī iugera ui
nearū facient laguncülam unam.
& triginta modii sementis facient
modios tres. Ve qui consurgitis
mane ad ebrietatem sectandam.
& potandū usq; ad uesp̄am ut ui
no estuetis. Cythara & lira et
tympanū & tybia & uinū in cō
uiuiis ur̄is. & opus dn̄i n̄ respi
citis nec op̄a manuū ei9 n̄ consi
deratis. Propterea captiuus duc
tus est pp̄ls meus. quia n̄ habu
it scientiā. & nobiles ei9 interi
erunt fame. & multitudo ei9 si
ti exaruit. Propterea dilatauit in
fernus animā suam & aperuit os
suū absq; ullo termino. & descen
dent fortes ei9 & pp̄ls ei9 & sublimes
gloriosiq; ei9 ad eū. & incuruabit̄
homo & humiliabit̄ uir. & o
culi sublimium deprimentur. Et
exaltabit̄ dn̄s exercituū in iudi
cio. & ds̄ sanctus sanctificabit̄ in
iusticia. & pascent̄ agni iuxta
ordinē suū. & deserta in uberta
tem uersa aduene comedent. Ve
qui trahitis iniquitatem in fu
niculis uanitatis. & quasi uin
culum plaustri peccatum. qui
dicitis. Festinet & cito ueniat
op9 ei9 & uideamus. & appropiet

& ueniat consiliu͂ sancti isr͂l
& sciemus illud. Ve qui di
citis malum bonu͂ & bonu͂ ma
lum. ponentes tenebras lucem
& luce͂ tenebras. ponentes ama
ru͂ in dulce & dulce in amaru͂.
Ve qui sapientes estis in oclis
uris. & coram uobismetipsis
prudentes. Ve qui potentes
estis ad bibendu͂ uinu͂. & uiri for
tes ad miscenda͂ ebrietate͂. qui
iustificatis impiu͂ p muneri b'.
& iusticia͂ iusti aufertis ab eo.
Propter hoc sic deuorat stipu
lam lingua ignis & calor fla
me exurit. sic radix eoꝝ qua
si fauilla erit. & germen eoꝝ
ut puluis ascendit. Abiecerunt
eni͂ legem dn͂i exercituu͂. & elo
quiu͂ sc͂i isr͂l blasphemauerunt.
Ideo iratus est furor dn͂i in p͂plm
suu͂. & extendit manu͂ sua͂ sup
eu͂ & pcussit eu͂. & co͂turbati
sunt montes. & facta sunt mor
ticina eoꝝ quasi stercus in me
dio platearu͂. In omnib' his
n͂ est auersus furor ei'. s; adhuc
manus ei' extenta. Et eleuabit
signu͂ in nationib' procul. & si
bilabit ad eu͂ de finib' terre. Et
ecce festinus uelocit' ueniet. No͂
est deficiens neq; laborans in eo.

Non dormitabit neq; dormiet
neq; soluet' cingulu͂ renu͂ ei'. ne
q; rumpet' corrigia calciamenti
ei'. Sagitte ei' acute. & om͂s ar
cus ei' extenti. Vngule ei' equoꝝ
ut silex. & rote ei' quasi impet'
tempestatis. Rugitus ei' ut le
onis. rugiet ut catuli leonum.
& frendet & tenebit predam et
amplexabit'. & n͂ erit qui eruat.
& sonabit sup eu͂ in die illa sic'
sonitus maris. Aspiciemus in
terra͂ & ecce tenebre tribulatio
nis. & lux obtenebrata est in
caligine eius. VI

In anno quo mortuus est rex
ozias. uidi dn͂m sedente͂ sup soli
um excelsum & eleuatu͂. & ea
que sub ipso erant implebant
templu͂. Seraphim stabant su
p illud. sex ale uni & sex ale al
teri. Duab' uelabat facie͂ ei' &
duab' uelabat pedes ei'. & duab'
uolabat. Et clamabat alter ad
alteru͂. & dicebant. Sanctus
sanct' sanct' dn͂s ds͂ exercituu͂.
plena est omnis terra gl͂a eius.
Et co͂mota sunt sup liminari
a cardinu͂ a uoce clamantis.
& domus impleta est fumo. Et
dixi. Ve m͂ quia tacui. quia
uir pollutus labiis ego sum.

& in medio ppli polluta labia
habentis ego habito. & regem
dnm exercituu͞ uidi oclis meis.
Et uolauit ad me unus de sera
phin. & in manu ei calculus que͞ for
cipe tulerat de altari. & tetigit
os meu͞ & dixit. Ecce tetigit hoc
labia tua. & auferet͞ iniquitas
tua. & peccatu͞ tuu͞ mundabi
t͞. Et audiui uoce͞ dn̄i dicentis.
Quem mitta͞. & quis ibit no
bis. Et dixi. Ecce ego. mitte
me. Et dixit. Vade & dices pplo
huic. Audite audientes & nolite
intelligere. & uidete uisionem
& nolite cognoscere. Excecta cor
ppli hui & aures ei aggraua. &
oclos ei claude. ne forte uideat
oclis suis & auribus suis audiat
& corde suo intelligat. & conuer
tat͞ & sanet͞. Et dixi. Usquequo
dn̄e. Et dixit. Donec desolent͞
ciuitates absq; habitatore. & do
mus sine homine. Et terra reli
quet͞ deserta. & longe faciet do
minus homines. & multiplica
bit͞ que derelicta fuerat in medi
o terre. Et adhuc in ea decimatio.
& conuertet͞. Et erit in ostensio
ne͞ sic therebint. & sic quercus
que proicit fructus suos. Semen
sanctu͞ erit. id qd steterit in ea.

Et factum est in dieb achaz
filii ioatham filii ozie re
gis iude. ascendit rasin rex syrie
& facee filius romelie rex isrl in ie
rusalem ad p̄liandum contra ea͞.
& n̄ potuerunt debellare ea͞. Et
nuntiauer͞t domui dauid dicentes.
Consensit syria cu͞ effraim. Et co͞
motu͞ est cor ei & cor ppli ei. sicut
mouent͞ ligna siluarum a facie uen
ti. Et dixit dn̄s ad ysaiam. Egre
dere in occursum achaz tu & qui
derelictus est iasub filius tuus ad
extremu͞ aqueduct piscine supi
oris in uia agri fullonis. & dices
ad eu͞. Vide ut sileas. Noli ti
mere. & cor tuu͞ ne formidet a
duab caudis ticionum fumigan
tiu͞ istorum. in ira furoris rasin regis
syrie & filii romelie. eo qd consili
um inierit contra te syria pessi
ma effraim & filius romelie di
centes. Ascendamus ad iudam &
suscitemus eum & auellam eu͞
ad nos. & ponamus regem in
medio ei filiu͞ tabeel. Hec dicit
dn̄s ds. Non stabit & n̄ erit is
tud. s capud syrie damascus. &
caput damasci rasin. Et adhuc
sexaginta & quinque anni. & de
sinet effraim esse pp̄ls. & caput
VII effraim samaria. & caput sama

nie filius romelie. Si n̄ credideri
tis n̄ ꝑmanebitis. Et adiecit dn̄s
loqui ad achaz dicens. Pete t̄ sig
nū a dn̄o deo tuo in ꝓfundū in
ferni. siue in excelsum supra.
Et dixit achaz. Non petam.
& n̄ temptabo dn̄m. Et dixit.
Audite domus dauid. Num
quid ꝑ parū est uobis molestos
esse hominib;. quia molesti estis
& deo meo. Propter hoc dabit
dn̄s ipse uobis signū. Ecce uirgo
concipiet & pariet filiū. & uoca
bis nomen eius emanuel. Buti
rum & mel comedet. ut sciat rep
bare malū & eligere bonū. Qa
ante quā sciat puer reprobare
malū & eligere bonū. derelin
quet terra quā tu detestaris a
facie duoꝝ regum suoꝝ. Addu
cet dn̄s sup te & sup ꝑplm tuū.
& sup domū patris tui dies q̄
n̄ uenerūt a dieb; separationis effra
im a iuda cū rege assyrioꝝ. Et
erit in die illa sibilabit dn̄s musc
ce que est in extremo fluminū e
gypti. & api que est in terra assur
& uenient & requiescent om̄s i
torrentib; uallium & cauernis pe
trarum. & in omnib; frutectis
& in uniuersis foraminib;. In
die illa radet dn̄s in nouacula
conducta in his qui transflu
men sunt in rege assyrioꝝ. cap
& pilos pedum & barbam uni
uersam. Et erit in die illa nu
triet homo uaccam boum & du
as oues. & p̄ ubertate lactis co
medet butirū. Butirū enī &
mel manducabit omnis qui re
lictus fuerit in medio terre. Et
erit in die illa omnis locus ubi
fuerint mille uites. mille argen
teis. & in spinas & in uepres e
runt. Cum sagittis & arcu in
gredient illuc. Vepres enī & spi
ne erunt in uniuersa terra. &
omnes montes q̄ in sarculo sari
ent n̄ ueniet illuc terror spinaꝝ
& ueprum. & erit in pascua bo
uis & in conculcatione pecoris. Et
dixit dn̄s ad me. Sume t̄ libru
grande. & scribe in eo stilo ho
minis. Velociter spolia detra
he. cito predare. Et adhibui
m̄ testes fideles uriā sacerdotē
& zachariam filiū barachie.
& accessi ad ꝓphetissam. Et cō
cepit. & peperit filiū. VIII.
Et dixit dn̄s ad me. Voca
nomē ei accelera spolia de
trahere festina predari. quia
ante q̄ sciat puer uocare patrē
suū & matrē suā auferet forti

tudo damasci & spolia samari
e coram rege assyriorum. Et adie
cit dominus loqui ad me adhuc dicens.
Pro eo quod abiecit populus iste aquas
syloe que uadunt cum silentio.
& assumpsit magis rasin & filium
romelie: propter hoc ecce dominus adducet
super eos aquas fluminis fortes
& multas regem assyriorum & om
nem gloriam eius: & ascendet super om
nes riuos eius & fluet super uniuersas
ripas eius: & ibit per iudam inun
dans & transiens usque ad collum
ueniet: & erit extensio alarum eius
implens latitudinem terre tue o e
manuel. Congregamini populi &
uincimini: & audite uniuerse
procul terre. Confortamini & uin
cimini: accingite uos & uinci
mini. Inite consilium & dissipa
bitur: loquimini uerbum & non fiet.
quia nobiscum deus. Hec enim
dominus ait ad me. Sicut in forti
manu erudiuit me ne irem in
uia populi huius dicens. Ne dica
tis coniuratio. Omnia enim que
loquitur populus iste coniuratio est:
& timorem eius ne timeatis neque pa
ueatis. Dominum exercituum ipsum
sanctificate. Ipse pauor uester
& ipse terror uester: & erit uobis
in sanctificationem. in lapidem
autem offensionis & in petram
scandali duabus domibus israel. in
laqueum & in ruinam habitantibus
ierusalem: & offendent ex eis pluri
mi & cadent & conterentur: & ir
retientur & capientur. Liga testi
monium: signa legem in discipu
lis meis. Et expectabo dominum qui
abscondit faciem suam a domo ia
cob: & prestolabor eum. Ecce ego
& pueri quos dedit mihi dominus in sig
num & in portentum israhelis a domino
exercituum qui habitat in monte sy
on. Et cum dixerint ad uos que
rite a phitonibus & diuinis qui stri
dunt in incantationibus suis: num
quid non populus a deo suo requiret pro
uiuis ac mortuis. Ad legem ma
gis & ad testimonium. Quod si non di
xerint iuxta uerbum hoc: non erit
eis matutina lux. Et transibit
per eam corruet & esuriet: & cum e
surierit irascetur. & maledicet regi
suo: & suspiciet sursum & ad terram
intuebitur: & ecce tribulatio & tene
bre & dissolutio & angustia & cali
go persequens: & non poterit auo
lare de angustia sua. IX.

Primo tempore alleuiata est terra zabulon & terra neptalim:
& nouissimo aggrauata est uia
maris transiordanen galilee gen

tuum . Populus qui ambulabat in
tenebris : uidit lucem magnā . Ha
bitantib' in regione umbre mortis :
lux orta est eis . Multiplicasti gentē :
ñ magnificasti leticiā . Letabunt'
coram te sic̄ letant' in messe : sicut
exultant uictores capta preda qn̄
diuidunt spolia . Jugum enī one
ris ei' & uirgam humeri ei' & scep
trū exactoris ei' supasti sic̄ in die
madian : quia omnis uiolenta pre
datio cū tumultu & uestimentū
mixtū sanguine . erit in combus
tionē & cibus ignis . Paruulus enī
natus est nobis : filius datus ē no
bis . Et factus est principatus sup
humerū ei' & uocabit' nom̄ ei' am
mirabilis consiliari' . ds fortis pater
futuri sc̄li : princeps pacis . Mul
tiplicabit' ei' imperium & pacis ñ
erit finis : sup soliū dauid & sup
regnū ei' sedebit : ut confirmet il
lud & corroboret in iudicio & iusti
cia : amodo & usq; in sempiternū .
Zelus dn̄i exercituū faciet hoc . Ver
bum misit dn̄s in iacob & cecidit
in isrl' . Et sciet omnis ppl's effraim
& habitantes samariā in supbia
& magnitudine cordis dicentes . La
teres ceciderunt : s; quadris lapi
dib' edificabimus . Sicomoros
succiderunt : s; cedros inmutabi

mus . Et eleuabit dn̄s hostes rasin
sup eū : & inimicos ei' in tumul
tū uertet syriam ab oriente & phi
listiim ab occidente : & deuorabūt
isrl' toto ore . In omnib' his ñ est
auersus furor ei' s; adhuc manus
ei' extenta : & ppl's ñ est reuersus
ad percutientem se : & dn̄m exerci
tuū ñ inquisierit . Et disperdet do
minus ab isrl' caput & caudam : in
curuantem & refrenantem in die
una . Longeuus & honorabilis
ipse ē caput : & pph'a docens menda
cium ipse est cauda . Et erunt q̄ bea
tificant ppl'm istū seducentes : & q̄
beatificant' precipitati . Propt' hoc
sup adolescentulis ei' ñ letabit' dn̄s
& pupillor' ei' & uiduar' ñ miser
bit' : quia omnis ypocrita est &
nequā : & uniuersū os locutū ē stul
titiam . In omnib' his ñ est auer
sus furor ei' : s; adhuc manus ei' ex
tenta : Succensa est enī quasi ig
nis impietas . Veprem & spinam
uorabit : & succendet' in densitate
saltus : & conuoluet' supbia fumi .
In ira dn̄i exercituū conturbata
est t'ra : & erit ppl's quasi esca ig
nis . Vir fr'i suo ñ parcet : & de
clinabit ad dexterā & esuriet : &
comedet ad sinistrā & ñ saturabit' .
Unusquisq; carnē brachii sui

+ & ppl's ñ est reuers' ad pcutientē se

uorabit. manasses effraim. et effraim
manassen. simul ipsi contra iu
dam. In omnibus his non est auer
sus furor eius. sed adhuc manus
eius extenta. X.

Ve qui condunt leges iniquas
et scribentes iniusticiam scrip
serunt. ut opprimerent in iudicio
pauperes. et vim facerent cause hu
milium populi mei. ut essent uidue
preda eorum. et pupillos diriperent.
Quid facietis in die uisitationis
et calamitatis delonge uenientis.
Ad cuius confugietis auxilium. et
ubi derelinquetis gloriam uestram. ne
incurvemini sub uinculo. et cum in
terfectis cadatis. Super omnibus his
non est auersus furor eius. sed adhuc
manus eius extenta. Ve assur. Vir
ga furoris mei et baculus ipse. in
manu eorum indignatio mea. Ad
gentem fallacem mittam eum. et contra
populum furoris mei mandabo illi
ut auferat spolia. et diripiat pre
dam. et ponat illum in conculca
tionem quasi lutum platearum. Ipse
autem non sic arbitrabitur. et cor eius non i
ta estimabit. sed ad conterendum
cor eius erit. et ad internitionem
gentium non paucarum. Dicet enim.
Numquid non principes mei si
mul reges sunt. Numquid non
ut charcamis sic chalanno. et ut ar
fath sic emath. Numquid non ut
damascus sic samaria. Quomodo
inuenit manus mea regna idoli.
sic et simulacra eorum de ierusalem et de
samaria. Numquid non sicut feci sa
marie et idolis eius. sic faciam ierusalem
et simulachris eius. Et erit cum imple
uerit dominus cuncta opera sua in monte
syon et in ierusalem. uisitabo super fruc
tum magnifici cordis regis assur.
et super gloriam altitudinis oculorum eius.
Dixit enim. In fortitudine manus me
e feci. et in sapientia mea intellexi.
et abstuli terminos populorum. et principes
eorum depredatus sum. et detraxi qua
si potens in sublime residentes. et in
uenit quasi nidum manus mea for
titudinem populorum. et sic colliguntur oua
que derelicta sunt sic uniuersam ter
ram ego congregaui. et non fuit qui mo
ueret pennam. et aperiret os et ganni
ret. Numquid gloriabitur securis con
tra eum qui secat in ea. aut exalta
bitur serra contra eum a quo trahitur.
Quomodo si eleuetur uirga contra le
uantem se. et exaltetur baculus qui uti
que lignum est. Propter hoc mittet
dominator dominus exercituum in pinguibus
eius tenuitatem. et subtus gloriam eius ac
censa ardebit. quasi combustio ig
nis. Et erit lumen israel in igne et ses

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

eius in flamma. et succendetur et de
uorabitur spina eius et uepres in die
una. et gloria saltus eius et carmeli eius
ab anima usque ad carnem consumetur.
Et erit terrore profugus et reliquie
ligni saltus eius pre paucitate nu
merabuntur et puer scribet eos. Et
erit in die illa non adiciet residuum
israel et hii qui fugerint de domo ia
cob inniti super eo qui percutit eos. sed
innitentur super dominum sanctum israel in ue
ritate. Reliquie conuertentur. reliquie
inquam iacob ad dominum fortem. Si enim
fuerit populus tuus israel quasi harena
maris. reliquie conuertentur
ex eo. Consummatio abbreuiata
inundabit iusticiam. Consumma
tionem enim et abbreuiationem dominus deus
exercituum faciet in medio omnis
terre. Propter hoc hec dicit dominus
deus exercituum. Noli timere populus
meus habitator syon ab assur. In
uirga percutiet te et baculum suum le
uabit super te in uia egypti. Adhuc
enim modicum paululumque et consum
mabitur indignatio et furor meus su
per scelus eorum. Et suscitabit super eum
dominus exercituum flagellum iuxta pla
gam madian in petra oreb et ui
gam suam super mare. et leuabit eam
in uia egypti. Et erit in die illa
auferetur onus eius de humero tuo.
et iugum eius de collo tuo. et compu
trescet iugum a facie olei. Veniet
in aiath. transibit in magron.
apud magmas commendabit uasa
sua. Transierunt cursum. gabee
sedes nostra. Obstupuit rama. ga
baa saulis fugit. Hinni uoce tu
a filia gallim. attende laysa pau
percula anathoth. migrauit mede
mena. Habitatores iabim confor
tamini. Adhuc dies est ut in nob
stetur. Agitabit manum suam super mon
tem filie syon collem ierusalem. Ecce
dominator dominus exercituum confringet
laguncula in terrore. et excelsi sta
tura succidentur et sublimes humi
liabuntur. et subuertentur condensa
saltus ferro. et lybanus cum excel
sis cadet.

XI.

Egredietur uirga de radice iesse
et flos de radice eius ascendet.
et requiescet super eum spiritus domini spiritus sa
pientie et intellectus. spiritus consilii
et fortitudinis. spiritus scientie et pie
tatis. et replebit eum spiritus timoris
domini. Non secundum uisionem oculorum
iudicabit neque secundum auditum aurium
arguet. sed iudicabit in iusticia
pauperes. et arguet in equitate pro
mansuetis terre. Et percutiet terram
uirga oris sui. et spiritu labiorum suorum
interficiet impium. Et erit iusticia

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

a cingulum lumborum eius . et fides
cinctorium renum eius . Habitabit
lupus cum agno . et pardus cum edo
accubabit . Vitulus et leo et ovis
simul morabuntur . et puer par
vulus minabit eas . Vitulus
et ursus pascentur . simul requi
escent catuli eorum . et leo quasi bos
comedet paleas . Et delectabitur
infans ab ubere super foramine
aspidis . et in cavernam reguli
qui ablactatus fuerit manum su
am mittet . Non nocebunt et
non occident in universo monte
sancto meo . quia repleta est terra
scientia domini sicut aque maris ope
rientis . In illa die radix iesse qui
stat in signum populorum ipsum gentes
deprecabuntur . et erit sepulchrum
eius gloriosum . Et erit in die illa ad
iciet dominus secundo manum suam ad possi
dendum residuum populi sui . quod relin
quetur ab assyriis et ab egypto et a
phetros et ab ethyopia et ab hela
et a sennaar et ab emath . et ab
insulis maris . Et levabit signum
in nationes et congregabit pro
fugos israel . et dispersos iuda col
liget a quatuor plagis terre .
Et aufferetur zelus effraim . et hos
tes iuda peribunt . Effraim
non emulabitur iudam . et iuda non pug
nabit contra effraim . Et vola
bunt in humeros phylistiim per
mare . simul predabunt filios
orientis . Idumea et moab precep
tum manus eorum . et filii ammon
obedientes erunt . Et desolabit
dominus linguam maris egypti . et le
vabit manum suam super flumen
in fortitudine spiritus sui . et percu
tiet eum in septem rivis ita ut tran
seant per eam calciati . Et erit via
residuo populo meo qui relinquetur
ab assyriis . sicut fuit israheli in
die qua ascendit de terra egypti .
Et dices in die illa . XII.
Confitebor tibi domine quoniam irat
es mihi . conversus est furor
tuus . et consolatus es me . Ecce
deus salvator meus . fiducialiter a
gam et non timebo . quia fortitu
do mea et laus mea dominus deus . et fac
tus est mihi in salutem . Haurie
tis aquas in gaudio de fontibus
salvatoris . et dicetis in illa die .
Confitemini domino . et invocate no
men eius . Notas facite in populis
adinventiones eius . mementote
quoniam excelsum est nomen eius . Canta
te domino quoniam magnifice fecit . an
nuntiate hoc in universa terra .
Exulta et lauda habitatio syon .
quia magnus in medio tui sanctus israel .

Onus babylonis quod vidit ysai
as filius amos. Cap. XIII

Super montem caliginosum
levate signum. exaltate
vocem. Levate manum. et
ingrediantur portas duces. Ego
mandavi sanctificatis meis.
et vocavi fortes meos in ira mea.
exultantes in gloria mea. Vox mul
titudinis in montibus quasi populorum
frequentium. vox sonitus regum
gentium congregatarum. Dominus exer
cituum precepit militie belli. ve
nientibus de terra procul. A sum
mitate celi dominus et vasa furoris
eius. ut disperdat omnem terram. U
lulate quia prope est dies domini. quasi
vastitas a domino veniet. Prop
ter hoc omnes manus dissolventur. et
omne cor hominis tabescet et con
teretur. Torsiones et dolores tene
bunt. quasi parturiens dole
bunt. Unusquisque ad proximum
suum stupebit. facies combuste
vultus eorum. Ecce dies domini ve
nit crudelis et indignationis
plenus. et ire furorisque ad ponen
dam terram in solitudinem. et pecca
tores eius conterendos de ea. quoni
am stelle celi et splendor earum non ex
pandent lumen suum. Obtene
bratus est sol in ortu suo. et lu
na non splendebit in lumine suo.
Et visitabo super orbis mala. et
contra impios iniquitatem eorum.
et quiescere faciam superbiam in
fidelium. et arrogantiam fortium
humiliabo. Preciosior erit vir
auro. et homo mundo obrizo.
Super hoc celum turbabo et move
bitur terra de loco suo. propter indig
nationem domini exercituum et propter
diem ire furoris eius. Et erit qua
si damula fugiens et quasi ovis
et non erit qui congreget. Unus
quisque ad populum suum converte
tur. et singuli ad terram suam fu
gient. Omnis qui inventus fue
rit occidetur. et omnis qui super
venerit cadet in gladio. Infan
tes eorum allidentur in oculis eorum. di
ripientur domus eorum. et uxores
eorum violabuntur. Ecce ego suscitam
bo super eos medos qui argentum non
querant nec aurum velint.
sed sagittis parvulos interficient
et lactentibus ubera non miserebuntur.
et super filios non parcet oculus eorum.
Et erit babylon illa gloriosa in reg
nis inclita in superbia chaldeorum.
sicut subvertit dominus sodomam et gomor
ram. Non habitabitur usque in
finem et non fundabitur usque ad
generationem et generationem.

nec ponent ibi tentoria arabs
nec pastores requiescent ibi. Sed
requiescent ibi bestie et replebun
tur domus eorum draconibus. et habi
tabunt ibi strutiones et pilosi
saltabunt ibi. et respondebunt
ulule in edibus eius. et syrene in
delubris uoluptatis. XIIII.

Prope est ut ueniat tempus
eius. et dies eius non elongabun
tur. Miserebitur enim dominus iacob et eliget
adhuc de israel. et requiescere eos
faciet super humum suam. Adiun
getur aduena ad eos et adherebit do
mui iacob. et tenebunt eos populi.
et adducent eos in locum suum. et pos
sidebit eos domus israel super terram
domini in seruos et ancillas. et erunt
capientes eos qui se ceperant. et
subicient exactores suos. Et erit
in die illa cum requiem tibi dederit
deus a labore tuo et a concussione
tua et a seruitute dura qua an
te seruisti. sumes parabolam istam
contra regem babylonis et dices.
Quomodo cessauit exactor. quie
uit tributum. Contriuit dominus
baculum impiorum uirgam domina
tium cedentem populos in indigna
tione plaga insanabili subicien
tem in furore gentes et persequen
tem crudeliter. Conquieuit et
siluit omnis terra. gauisa est et
exultauit. Abietes quoque letate
sunt super te. et cedri libani. Ex
quo dormisti. non ascendit qui succi
dat nos. Infernus subter contur
batus est. in occursum aduentus
tui suscitauit tibi gygantes. Omnes
principes terre surrexerunt de so
liis suis. omnes principes nati
onum et uniuersi respondebunt et
dicent tibi. Et tu uulneratus es sicut
et nos. nostri similis effectus es. De
tracta est ad inferos superbia tua.
concidit cadauer tuum. Subter te
sternetur tinea. et operimentum tuum
erunt uermes. Quomodo cecidisti
de celo lucifer qui mane oriebaris.
Corruisti in terram qui uulnerabas
gentes. qui dicebas in corde tuo.
In celum conscendam. super astra
celi exaltabo solium meum. sedebo in
monte testamenti in lateribus aqui
lonis. ascendam super altitudinem
nubium. similis ero altissimo. Ue
runtamen ad infernum detraheris.
in profundum laci. Qui te uide
rint ad te inclinabuntur. teque per
spicient. Numquid iste est uir
qui conturbauit terram et concussit
regna. qui posuit orbem desertum
et urbes eius destruxit. uinctis eius
non aperuit carcerem. Omnes reges

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

gentium dormierunt uniuersi in gloria uir in domo sua. tu autem proiectus es de sepulchro tuo quasi stirps inutilis pollutus et obuolutus cum hiis qui interfecti sunt gladio. et descenderunt ad fundamenta laci. Quasi cadauer putridum non habebis consortium in sepultura cum eis. Tu enim terram tuam disperdidisti. tu populum tuum occidisti. Non uocabitur in eternum semen pessimorum. Preparate filios eius occisioni in iniquitate patrum suorum. Non consurgent nec hereditabunt terram. neque implebunt faciem orbis ciuitatum. Et consurgam super eos dicit dominus exercituum. et perdam babylonis nomen et reliquias et germen et progeniem ait dominus. et ponam eam in possessionem ericii et in paludes aquarum. et scopabo eam in scopa terens. dicit dominus exercituum. Iurauit dominus exercituum dicens. Si non ut putaui ita erit. et quomodo mente tractaui sic eueniet. ut conteram assyrium in terra mea. et in montibus meis conculcem eum. Et auferetur ab eis iugum eius. et onus illius ab humero eius tolletur. Hoc consilium quod cogitaui super omnem terram. et hec est manus extenta super uniuersas gentes. Dominus enim exercituum decreuit. et quis poterit infirmare? Et manus eius extenta. et quis auertet eam? In anno quo mortuus est rex achaz. factum est onus istud. Ne leteris philistea omnis tu. quoniam comminuta est uirga percussoris tui. De radice enim colubri egredietur regulus. et semen eius absorbens uolucrem. Et pascentur primogenita pauperum et pauperes fiducialiter requiescent. et interire faciam in fame radicem tuam. et reliquias tuas interficiam. Vlula porta. clama ciuitas. prostrata est philistea omnis. Ab aquilone enim fumus ueniet. et non est qui effugiat agmen eius. Et quid respondebitur nuntiis gentis? Quia dominus fundauit syon. et in ipso sperabunt pauperes populi eius.

Onus moab. XV.

Quia nocte uastata est ar moab conticuit. quia nocte uastatus est murus moab conticuit. Ascendit domus et dibon ad excelsa in planctum. super nabo et super medaba moab ululauit. In cunctis capitibus eius caluitium. omnis barba radetur. In triuiis eius accincti sunt sacco. super tecta eius et in plateis eius

omnis ululat descendit in fle
tum. Clamauit esebon et elea
le usque iasa audita est uox eorum.
Super hoc expediti moab ulula
bunt: anima eius ululabit sibi.
Cor meum ad moab clamabit.
Vectes eius usque ad segor uitulam
consternantem. Per ascensum enim
luith flens ascendet: et in uia o
ronaim clamorem contritionis le
uabunt. Aque enim nemrim des
te erunt: quia aruit herba de
fecit germen: uiror omnis inte
riit. Secundum magnitudinem operis
et uisitatio eorum. Ad torrentem
salicum deducent eos: quoniam circu
iuit clamor terminum moab: usque
ad gallim ululatus eius et usque ad
puteum elim clamor eius: quia
aque dibon replete sunt sanguine.
Ponam enim super dibon additamen
ta his qui fugerint de moab leo
nem et reliquiis terre. XVI.

Emitte agnum domine dominatorem
terre de petra deserti ad mon
tem filie syon. Et erit sicut auis fu
giens et pulli de nido auolantes:
sic erunt filie moab in transcen
su arnon. Ini consilium. coge con
cilium: pone quasi noctem umbram
tuam in meridie: absconde fugi
entes et uagos ne prodas. Habi
tabunt apud te profugi mei: mo
ab esto latibulum eorum a facie uas
tatoris. Finitus est enim puluis e
consummatus est miser: defecit qui
conculcabat terram. Et preparabitur
in misericordia solium: et sedebit super eum in
ueritate in tabernaculo dauid. iu
dicans et querens iudicium: et uelo
citer reddens quod iustum est. Audi
uimus superbiam moab: superbus est
ualde. Superbia eius et arrogantia
eius et indignatio eius: plusquam forti
tudo eius. Ideo ululabit moab ad
moab: uniuersus ululabit. His
qui letantur super muros cocti lateris
loquimini plagas suas: quoniam sub
urbana esebon deserta sunt et ui
nea sabama. Domini gentium excide
runt flagella eius: usque ad iazer per
uenerunt: errauerunt in deserto.
Propagines eius relicte sunt: transi
erunt [hole] mare. Super hoc plo
rabo in [hole] fletu iazer: uineam
sabama. Inebriabo te lacri
ma mea [hole] esebon et eleale:
quoniam super [hole] uindemiam tuam et
super messem tuam uox calcantium ir
ruit. Et auferetur leticia et exulta
tio de carmelo: et in uineis non exul
tabit neque iubilabit. Vinum in
torcularibus non calcabit qui calcare con
sueuerat: quia uocem calcantium abs

uitula consternans .i. tremens, quia sic uitulus est tricesimus anni in principiis tenerus est robustissimus

tuli. Super hoc uenter meus ad
moab quasi cythara sonabit. et
uiscera mea ad murum cocti la
teris. Et erit cum apparuerit quod
laborauit moab super excelsis suis:
ingredietur ad sancta sua ut obse
cret et non ualebit. Hoc uerbum quod
locutus est dominus extunc ad moab:
et nunc locutus est dominus dicens. In
tribus annis quasi mercennarii aufe
retur gloria moab super omni populo mul
to: et relinquetur in eo sicut racemus paruus et
modicus: nequaquam multus. Onus

Damasci. Capitulum. XVII.

Ecce damascus desinet esse
ciuitas: et erit sicut aceruus lapi
dum in ruina. Derelicte ciui
tates aroer gregibus erunt: et requi
escent ibi et non erit qui exterreat. Et
cessabit adiutorium ab effraim et
regnum a damasco: et reliquie
syrie quasi gloria fili[orum] israel e
runt dicit dominus ex[erc]ituum.
Et erit in die illa attenuabi
tur gloria iacob et pin[gue]dines carnes
eius emarcescent. et erit congre
gans sicut in messe quod restiterit et
brachium eius spicas leget: et erit
sicut querens spicas in ualle rapha
im: et relinquetur in eo sicut racemus
et sicut excussio olee duarum aut trium
oliuarum in summitate rami: si
ue quatuor aut quinque in ca
cuminibus eius fructus eius: dicit do
minus deus israel. In die illa incli
nabitur homo ad factorem suum et o
culi eius ad sanctum israel respici
ent: et non inclinabitur ad altaria
que fecerunt manus eius et que opera
ti sunt digiti eius: non respicient
lucos et delubra. In die illa erunt
ciuitates fortitudinis eius derelicte
sicut aratra et segetes que derelicte
sunt a facie filiorum israel: et erit de
serta. Quia oblitus es dei salua
toris tui. et fortis adiutoris tui
non es recordata: propterea planta
bis plantationem fidelem: et ger
men alienum seminabis. In die
plantationis tue labrusca: et ma
ne semen tuum florebit. Ablata
est messis in die hereditatis: et do
lebit grauiter. XVIII.

Ue multitudo populorum multo
rum ut multitudo maris
sonantis: et tumultus turbarum si
cut sonitus aquarum multarum. Sona
bunt populi sicut sonitus aquarum in
undantium: et increpabit eum et
fugiet procul: et rapietur sicut pul
uis montium a facie uenti. et
sicut turbo coram tempestate. in tem
pore uespere. et ecce turbatio in ma
tutino et non subsistet. Hec est pars

eorum qui vastaverunt nos : et sors
diripientium nos. Ve terre cym
balo alarum que est trans flumina
ethyopie qui mittit in mari le
gatos : et in vasis papiri super
aquas. Ite angeli veloces ad gen
tem convulsam et dilaceratam :
ad populum terribilem post quem non est
alius. gentem expectantem : ex
pectantem et conculcatam : cuius
diripuerunt flumina terram eius.
Omnes habitatores orbis qui mo
ramini in terra. cum elevatum fuerit
signum in montibus videbitis. et
clangorem tube audietis : quia
hec dicit dominus ad me. Quiescam
et considerabo in loco meo sicut me
ridiana lux clara est : et sicut nu
bes roris in die messis. Ante mes
sem enim totus effloruit et inma
tura perfectio germinabit : et preci
dentur ramusculi eius falcibus. et que
derelicta fuerint abscidentur : excu
tientur et relinquentur simul avibus
montium et bestiis terre : et estate
perpetua erunt super eum volucres :
et omnes bestie terre super eum hie
mabunt. In tempore illo deferetur
munus domino exercituum a populo di
vulso et dilacerato : a populo terri
bili post quem non fuit alius. a
gente expectante : expectante
et conculcata : cuius diripuerunt
flumina terram eius : ad locum no
minis domini exercituum montem
syon. Onus egypti. XIX
Ecce dominus ascendet super nubem
levem et ingredietur egyp
tum : et movebuntur simulachra
egypti a facie eius : et cor egypti
tabescet in medio eius. Et concur
rere faciam egyptios adversum
egyptios : et pugnabit vir con
tra fratrem suum et vir contra amicum
suum : civitas adversum civitatem
et regnum adversum regnum : et dis
rumpetur spiritus egypti in visceribus
eius : et consilium eius precipitabo. Et
interrogabunt simulachra sua et
divinos suos et phitones et ariolos.
Et tradam egyptum in manu domino
rum crudelium : et rex fortis dominabitur
eorum ait dominus deus exercituum : et ares
cet aqua de mari. et fluvius de
solabitur atque siccabitur : et deficient
flumina et attenuabuntur : et sic
cabuntur rivi aggerum. Calamus
et iuncus marcescet. Nudabitur
alveus rivi a fonte suo : et omnis
sementis irrigua siccabitur ares
cet et non erit. Et merebunt pisca
tores : et omnes mittentes in flumine
hamum lugebunt : et expandentes
rete super faciem aque. Marcescent

& confundentur qui operabantur linum
plectentes & texentes subtilia. &
erunt irrigua eius flaccentia. om
nes qui faciebant lacunas ad ca
piendos pisces. Stulti principes
thaneos. sapientes consiliarii pha
raonis dederunt consilium insipiens.
Quomodo dicitis pharaoni filius
sapientium ego. filius regum anti
quorum. Ubi sunt nunc sapientes
tui. Annuntient tibi & indicent quid
cogitaverit dominus exercituum super egyp
tum. Stulti facti sunt principes
thaneos. emarcuerunt principes
menpheos. deceperunt egyptum
angulum populorum eius. Dominus miscuit
in medio eius spiritum vertiginis. &
errare fecit egyptum in omni opere
suo sicut errat ebrius & vomens. &
non erit egypto opus quod faciat caput
& caudam incurvantem & refrenan
tem. In die illa erit egyptus qua
si mulieres. & stupebunt & time
bunt a facie commotionis manus
domini exercituum quam ipse movit
super eam. & erit terra iuda egyp
to in festivitatem (vel in pavorem). Omnis qui il
lius fuerit recordatus. pavebit a
facie consilii domini exercituum quod ip
se cogitavit super eam. In die illo e
runt quinque civitates in terra egyp
ti loquentes lingua chanaan. &
iurantes per dominum exercituum. Civi
tas solis vocabitur una. In die illa
erit altare domini in medio terre egyp
ti. & titulus domini iuxta terminum eius
domini. & erit in signum & in testimo
nium domino exercituum in terra egyp
ti. Clamabunt enim ad dominum a fa
cie tribulantis. & mittet eis salva
torem & propugnatorem qui liberet
eos. Et cognoscetur dominus ab egypto.
& cognoscent egyptii dominum in die
illa. & colent eum in hostiis &
muneribus. & vota vovebunt domino
& solvent. Et percutiet dominus egyp
tum plaga & sanabit eam. &
revertentur ad dominum & placabitur e
is. & sanabit eos. In die illa e
rit via de egypto in assyrios. &
intrabit assyrius egyptum & egyp
tii in assyrios. & servient egyptii
assur. In die illa erit tertius israel
egyptio & assyrio. benedictio in
medio terre cui benedixit dominus exer
cituum dicens. benedictus populus me
us egypti. & opus manuum mea
rum assyrio. hereditas autem
mea israel. XX.

In anno quo egressus est thar
than in azotum. cum misisset
eum sargon rex assyriorum & pug
nasset contra azotum & cepisset
eam. in tempore illo locutus est

dn̄s in manu ysaie filii amos
dicens. Vade et solue saccū de
lumbis tuis: et calciamenta tua
tolle de pedib; tuis. Et fecit sic: ua
dens nudus et discalciatus. Et dix
dn̄s. Sicut ambulauit seruus meus
ysaias nudus et discalciatus: triū
annorum signū et portentū erit sup
egyptum et sup ethyopiam. Sic
minabit rex assyriorum captiuitatē
egypti et transmigrationem ethio
pie iuuenū et senū nudam et dis
calciatam discoopertis natib; igno
miniā egypti. Et timebunt et
confundent ab ethyopia spe sua:
et ab egypto glā sua. Et dicet ha
bitator insule huius in die illa. Ec
ce hec erat spes nr̄a ad quos con
fugimus auxilium: ut liberaret
nos a facie regis assyriorum. Et quō
effugere poterimus nos. Onus de
serti maris. Caplm. XXI.

Sicut turbines ab affrico ve
niunt de deserto uenit: de
terra horribili uisio dura nuntia
ta est m. Qui incredulus est infi
delit agit: et q̄ depopulator est
uastat. Ascende elam obside me
de omne gemitū ei cessare feci.
Propterea repleti sunt lumbi mei
dolore: angustia possedit me: sic
angustia parturientis. Corrui
cum audirem: conturbat sum
cū uiderem: emarcuit cor meū.
tenebre obstupefecerunt me. Baby
lon dilcā mea: posita est m in mi
raclm. Pone mensam: contempla
re in specula. Comedentes et bi
bentes surgite principes: arripi
te clypeum. Hec enī dixit m d.
Vade et pone speculatorē: et qđ
cumq; uiderit annuntiet. Et ui
dit currum duorum equitum: as
censorem asini et ascensorē came
li. Et contemplatus est diligent
multo intuitu: et clamauit leo.
Sup speculam dn̄i ego sum stans
iugit p diem: et sup custodiā me
am ego sum stans totis noctib;.
Ecce iste uenit ascensor uiri bige
equitum. Et respondit et dixit.
Cecidit cecidit babylon: et oīa
sculptilia deorum ei contrita sunt
in terra. Tritura mea et filia are
e mee. que audiui a dn̄o exercitu
um deo isrl annuntiaui uobis.

Onus duma.

Ad me clamat ex seyr. Cus
tos quid de nocte: custos q̄
de nocte. Dixit custos. Venit ma
ne et nox. Si queritis querite: co
uertimini et uenite. Onū in arabia.
In saltu ad uespam dormietis: in
semitis dodanim. Occurrentes

sitienti ferte aquam . qui habi
tatis terram austri . cū panib; oc
currite fugienti . A facie enī gladi
orum fugerunt . a facie gladii immi
nentis . a facie arcus extenti . a fa
cie grauis prelii . quō hec dicit dn̄s
ad me . Adhuc in anno uno qua
si in anno mercennarii . & auferetur
oīs gl'a cedar . & reliquie numeri sa
gittariorum fortium de filiis cedar im
minuentur . Dn̄s enī ds isrl' locutus
est . Onus uallis uisionis . Quid
nam tibi quoque est quia ascendisti &
tu omnis in tecta . clamoris ple
na urbs frequens ciuitas exultans .
Interfecti tui non interfecti gladio .
nec mortui tui mortui in bello .
Cuncti principes XXII.
tui fugerunt simul . dure
que ligati sunt . Omnes qui inuenti
sunt uincti sunt pariter . procul
fugerunt . Propterea dixi . Rece
dite a me . amare flebo . Nolite
incumbere ut consolemini me sup
uastitate filie ppli mei . Dies enī
interfectionis & conculcationis et
fletuum dn̄o deo exercituum in ualle
uisionis . scrutans murum & mag
nificus sup montem . Et helam sup
sit pharetram . currum hominis e
quitis & parietem nudabit clipe
us . Et erunt electe ualles tue ple

et non erit qui claudat
et claudet.

ne quadrigarum . & equites ponent
sedes suas in porta . & reuelabitur
opimentum iude . & uidebis in il
la die armamentarium domus sal
tus . & scissuras ciuitatis dauid
uidebitis quia multiplicate sunt
Et congregastis aquas piscine in
ferioris . & domus ierlm numerastis .
& destruxistis domus ad munien
dum murum . & lacum fecistis inter
duos muros & aquam piscine
ueteris . & non suspexistis ad eum
qui fecerat eam . & operatorem eius de
longe non uidistis . Et uocabit dn̄s
ds exercituum in die illa ad planc
tum & ad fletum . ad caluitium
& ad cingulum sacci . & ecce gau
dium & leticia occidere uitulos et
iugulare arietes . comedere carnes
& bibere uinum . Comedamus & bi
bamus . cras enī moriemur . Et
reuelata est in auribus meis uox dn̄i ex
ercituum . Si dimittetur iniquitas
hec uobis donec moriamini . dicit
dn̄s ds exercituum . Hec dicit dn̄s
ds exercituum . Vade & ingredere
ad eum qui habitat in tabernaculo
ad sobnam prepositum templi . &
dices ad eum . Quid tu hic aut quasi
si quis hic . quia excidisti tibi hic
sepulchrum . Excidisti in excel
so memoriam diligenter in petra F

tabernaculum tibi. Ecce dominus asporta-
ri te faciet sicut asportatur gallus
gallinacius: et quasi amictum
sic sublevabit te. Coronans co-
ronabit te tribulatione: quasi
pilam mittet te in terram latam
et spatiosam. Ibi morieris: et i-
bi erit currus glorie tue: ignomi-
nia domus domini tui. Et expellam
te de statione tua: et de minis-
terio tuo deponam te. Et erit
in die illa vocabo servum meum he-
liachim filium helchie: et induam
illum tunica tua et cingulo tuo con-
fortabo eum: et potestatem tuam
dabo in manu eius: et erit quasi
pater habitantibus ierusalem et domui
iuda. Et dabo clavem domus david su-
per humerum eius: et aperiet et non erit
qui claudat: claudet et non erit
qui aperiat. Et figam illum paxil-
lum in loco fideli: et erit in soli-
um glorie domui patris sui: et sus-
pendent super eum omnem gloriam do-
mus patris eius vasorum diversa ge-
nera: omne vas parvulum a va-
sis craterarum usque ad omne vas
musicorum. In die illa dicit dominus deus
exercituum auferetur auferetur paxil-
lus qui fixus fuerat in loco fideli
et frangetur et cadet: et peribit quod pe-
penderat in eo: quia dominus locutus
est. Onus tyri. Cap. XXIII.

Ululate naves maris: quia
vastata est domus unde venire con-
sueverant. De terra cethim revela-
tum est eis. Tacete qui habitatis
in insula negociatio sydonis. Trans-
fretantes mare repleverunt te in
aquis multis. Semen nili messis
fluminis fruges eius: et facta est ne-
gociatio gentium. Erubesce sydon
ait enim mare. fortitudo maris di-
cens. Non parturivi et non pe-
peri et non enutrivi iuvenes: nec
ad incrementum perduxi virgines.
Cum auditum fuerit in egypto dole-
bunt: cum audierint de tyro. Tran-
site maria: ululate qui habitatis
in insula. Numquid non hec vestra
est que gloriabatur a diebus pristinis in
antiquitate sua. Ducent eam pedes
sui longe ad peregrinandum. Quis
cogitavit hoc super tyrum quondam
coronatam cuius negociatores princi-
pes. institores eius incliti terre.
Dominus exercituum cogitavit hoc ut
detraheret superbiam omnis glorie: et
ad ignominiam deduceret universos
inclitos terre. Transi terram tuam
quasi flumen filia maris. Non
est cingulum ultra tibi. Manum suam ex-
tendit super mare: conturbavit
regna. Dominus mandavit adversus

chanaan ut contereret fortes eius.
et dixit. Non adicies ultra ut
glorieris. calumpniam sustinens uir
go filia sydonis. In cethim consur
gens transfreta. ibi quoque non erit
requies tibi. Ecce terra chaldeorum. ta
lis populus non fuit. assur fundauit eam.
In captiuitatem transduxerunt
robustos eius. suffoderunt domos eius.
posuerunt eam in ruinam. Vlulate
naues maris. quia deuastata est
fortitudo uestra. Et erit in die illa in
obliuione eris o tyre. septuaginta
annis. sicut dies regis unius. Post
septuaginta autem annos erit tyro
quasi canticum meretricis. Sume
cytharam. circui ciuitatem. mere
trix obliuioni tradita. Bene ca
ne. frequenta canticum. ut me
moria tui sit. Et erit post septu
aginta annos uisitabit dominus tyrum
et reducet eam ad mercedes suas. et
rursum fornicabitur cum uniuersis
regnis terre super faciem terre. et erunt
negociationes eius et mercedes eius sanc
tificate domino. Non condentur neque
reponentur. quia hiis qui habitaue
runt coram domino erit negociatio eius.
ut manducent in saturitatem. et
uestiantur usque ad uetustatem. X
Ecce dominus dissipabit XIIII.
terram et nudabit eam. et af
fliget faciem eius et disperget ha
bitatores eius. et erit sicut populus sic
sacerdos. et sicut seruus sic dominus eius.
et sicut ancilla sic domina eius. sicut emens
sic ille qui uendit. sicut fenerator
sic is qui mutuum accipit. sicut qui
repetit sic qui debet. Dissipatione
dissipabitur terra. et direptione pre
dabitur. Dominus enim locutus est uerbum
hoc. Luxit et defluxit terra. et in
firmata est. Defluxit orbis et in
firmata est altitudo populi terre.
et terra interfecta est ab habitato
ribus suis. quia transgressi sunt
leges mutauerunt ius. dissipa
uerunt fedus sempiternum. Propter
hoc maledictio uorabit terram. et
peccabunt habitatores eius. Ideo
insanient cultores eius. et relinquen
tur pauci homines. Luxit uinde
mia et infirmata est uitis. inge
muerunt omnes qui letabantur cor
de. Cessauit gaudium tympanorum.
quieuit sonitus letantium. Conti
cuit dulcedo cythare cum cantico.
Non bibent uinum. amara erit
potio bibentibus illam. Attrita est
ciuitas uanitatis. clausa est omnis
domus nullo introeunte. Clamor
erit super uino in plateis. deserta
est omnis leticia. translatum est gau
dium terre. Relicta est in urbe soli

tudo . et calamitas opprimet por
tas . quia hec erunt in medio
terre in medio populorum . Quomodo
si pauce olive que remanserunt ex
cutiantur ex olea . et racemi cum fu
erit finita vindemia . hii leva
bunt vocem suam atque laudabunt .
cum glorificatus fuerit dominus hinnient
de mari . Propter hoc in doctri
nis glorificate dominum . et in insulis
maris nomen domini dei israel . A finibus
terre laudes audivimus . gloriam
iusti . Et dixi . Secretum meum michi .
secretum meum michi . Ve michi . Pre
varicantes prevaricati sunt . et pre
varicatione transgressorum prevarica
ti sunt . Formido et fovea et laque
us super te qui habitator es terre .
et erit qui fugerit a voce formidi
nis cadet in foveam . et qui se ex
plicaverit de fovea tenebitur laque
o . quia cataracte de excelsis
aperte sunt . et concutientur funda
menta terre . Confractione confrin
getur terra . et contricione conteretur
terra . Comotione commovebitur terra .
agitatione agitabitur terra sicut ebrius .
et auferetur quasi tabernaculum unius
noctis . et gravabit eam iniqui
tas sua et corruet . et non adiciet
ut resurgat . Et erit in die illa vi
sitabit dominus super miliciam celi in ex
celso et super reges terre qui sunt super
terram . et congregabuntur congrega
tione unius fascis in lacum et clau
dentur ibi in carcere . et post dies
multos visitabuntur . Et erubescet
luna et confundetur sol . cum regna
verit dominus exercituum in monte Sy
on et in Ierusalem . et in conspectu se
num suorum fuerit glorificatus . XXV.

Domine deus meus es tu . exaltabo
te . et confitebor nomini tu
o quoniam fecisti mirabilia cogitatio
nes antiquas fideles amen . quia
posuisti civitatem in tumultum .
urbem fortem in ruinam . domum a
lienorum ut non sit civitas . et non in
sempiternum edificetur . Super hoc lau
dabit te populus fortis et civitas gen
tium robustarum timebit te . quia
factus es fortitudo pauperis . forti
tudo egeno in tribulatione sua .
spes a turbine umbraculum ab estu .
Spiritus enim robustorum quasi turbo
impellens parietem . Sicut estu in si
ti tumultum alienorum humiliabis .
et quasi calore sub nube torrente
propaginem fortium marcescere facies . Et
faciet dominus exercituum omnibus populis
in monte hoc convivium pingui
um convivium vindemie . pingui
um medullatorum vindemie defe
cate . et precipitabit in monte isto

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

faciem uinculi colligati super
oms ppłos . & telam quā ordit᷒
est sup uniuersas nationes . Pre
cipitabit morte̅ in sempiternū .
Et auferet dn̄s ds̄ omnem lacrimā ab
omi facie . & opprobriū ppli sui
auferet de uniuersa tr̄a . quia
dn̄s locutus est . Et dicent in
die illa . Ecce ds̄ nost̄ iste . Expec
tabimus eū . & saluabit nos .
Iste dn̄s sustinuim᷒ eū . exultabi
mus & letabimur in salutari ei᷒ .
quia requiescet manus dn̄i exerci
tuū in monte isto . & triturabit᷒
moab sub eo sic᷑ teruntᷣ palee sub
plaustro . & extendet manus su
as sub eo sic extendit natans ad
natandū . & humiliabit glām ei᷒
cū allisione manuū ei᷒ . & munu
menta sublimiū murorū tuorū
concident & humiliabuntᷣ . &
detrahentᷣ in terram usq; ad pul
uerem . In die illa cantabitᷣ can
ticū istud in tr̄a iuda . XXVI.
Urbs fortitudinis nr̄e salua
tor ponetᷣ in ea mur᷒ et
ante murale . Aperite portas & in
grediatᷣ gens iusta . custodiens
ueritatem . Uetus error abiit .
Seruabis pacem . pacem quia
in te sperauimus . Sperastis in dn̄o
in sclis eternis . in dn̄o deo forti
in perpetuū . quia incuruabit
habitantes in excelso . ciuitatem
sublimem humiliabit . Humilia
bit eā usq; ad tr̄am . detrahet eam
usq; ad puluerem . Conculcabit
eam pes pauperis . gressus egenorū .
Semita iusti recta est rectus cal
lis iusti ad ambulandū . Et in se
mita iudiciorū tuorū dn̄e sustinui
mus te . nom̄ tuū & memoriale
tuū in desiderio anime . Anima
mea desiderauit te in nocte . sz & sp̄c
meus in pcordiis meis . de mane
uigilabo ad te . Cum feceris iudi
cia tua in tr̄a . iustitiam discent
habitatores orbis . Misereamur i
pio . & n̄ discet faciere iustitiam . In tr̄a
sctorū iniqua gessit . Et n̄ uidebit
glām dn̄i . Dn̄e exalteᷣ man᷒ tua
& n̄ uideant . Uideant & confun
danturᷣ zelantes ppli . & ignis hos
tes tuos deuorat . Dn̄e dabis pacē
nobis omnia enī opa nr̄a operatus
es nobis . Dn̄e ds̄ nost̄ possederunt
nos dn̄i absq; te . tantū in te recor
demur nominis tui . Morientes
n̄ uiuant . gygantes n̄ resurgant .
Propterea uisitasti & contriuisti
eos . & pdidisti omne̅ memoriā eorū .
Indulsisti genti dn̄e . indulsisti gen
ti . Numquid glorificatus es . & e
longasti oms terminos tr̄e . Dn̄e

in angustia requisierunt te. in
tribulatione murmuris doctri
na tua eis. Sicut que concepit
cū appropinquauerit ad partū
dolens clamat in doloribꝰ suis.
sic facti sumus. A facie tua dn̄e
concepimꝰ & quasi parturiuim(us).
& peperimus spm̄ salutis. non fe
cimus in tra. ideo n̄ ceciderūt ha
bitatores tre. Viuent mortui tui.
interfecti mei resurgent. Expgi
scimini & laudate qui habitatis
in puluere. quia ros lucis ros tu(us).
& tram gygantiū detrahes in rui
nā. Vade pp̄ls meus intra cubi
cula tua. claude ostia tua super
te. abscondere modicū ad momen
tū. donec ptranseat indignatio.
Ecce enī dn̄s egredietur de loco suo ut
uisitet iniquitatē habitatoris
tre contra eum. & reuelabit tra
sanguinē suū. & n̄ operiet ultra
interfectos suos. XXVII.
In die illa uisitabit dn̄s in gla
dio suo duro & grandi & forti su
p leuiathan serpentē uectem. &
sup serpentem leuiathan tortuo
sum. & occidet cetum qui in ma
ri est. In die illa uinea meri can
tabit ei. Ego dn̄s qui seruo eam.
repente ppinabo ei. Ne forte ui
sitetur contra eā. nocte & die seruo
eam. Indignatio n̄ est m(ihi). Quis da
bit me spinam & ueprem. In plī
o gradiar sup eam. succendam eā
pariť. an poti(us) tenebo fortitudi
nē meā. Faciet pacem m(ihi). pacem
faciet m(ihi). Qui egrediuntur impetu
ab iacob. Florebit & germinabit
isrl̄. & implebunt faciē orbis semi
ne. Numquid iuxta plagam per
cutientis se pcussit eam. aut sic occi
dit interfectos eī sic occisus est. In
mensuram contra mensurā. cū ab
iecta fuit iudicabis eā. Meditatus
est in spu suo duro p diem estꝰ. Id cc̄o
sup hoc dimittet iniquitas domui
iacob. & iste omnis fructus ut aufe
ratur peccatum eī. cū posuit om̄s
lapides altaris sic lapides cineris
allisos. Nō stabunt luci & delub(ra).
Ciuitas enī munita desolata erit.
speciosa relinquetur & dimittetur qua
si desertū. Ibi pascetur uitulus & i
bi accubabit. & consumet summita
tes eī. In siccitate messis illi(us) conte
rentur mulieres uenientes & docentes
eā. Nō est enī pp̄ls sapiens. Prop
terea n̄ miserebitur eī q̄ fecit eū. & q̄
formauit eū n̄ parcet ei. Et erit in
die illa percutiet dn̄s ab alueo flumi
nis usq; ad torrentē egypti. & uos
congregabimini un(us) & unus filii
isrl̄. Et erit in die illa clangetur in

tuba magna. et venient qui perdi
ti fuerant de terra assyriorum. et qui
eiecti fuerant in terram egypti. et ad
orabunt dominum in monte sancto in ierusalem.

XXVIII

Ve corone superbie ebriis
effraim. et flori decidenti glorie
exultationis eius. qui erant in ver
tice vallis pinguissime errantes
a vino. Ecce validus et fortis dominus
sicut impetus grandinis turbo con
fringens. sicut impetus aquarum multarum in
undantium. et emissarum super terram
spaciosam. Pedibus conculcabitur coro
na superbie ebriorum effraim. et erit
flos decidens glorie exultationis eius.
qui est super verticem vallis pingui
um quasi temporaneum ante matu
ritatem autumpni. quod cum aspexe
rit videns statim ut manu tenu
erit devorabit illud. In die illa
erit dominus exercituum corona glorie et
sertum exultationis residuo populi sui.
et spiritus iudicii sedenti super iudicium.
et fortitudo revertentibus de bello
ad portam. Verum hii quoque pre vi
no nescierunt. et pre ebrietate erra
verunt. Sacerdos et propheta errave
runt pre ebrietate. absorpti sunt a
vino. Erraverunt in ebrietate. nesci
erunt videntem. ignoraverunt iudi
cium. Omnes enim mense replete sunt
vomitu sordiumque. ita ut non esset
ultra locus. Quem docebit scientiam.
et quem intelligere faciet auditum.
Ablactatos a lacte avulsos ab u
beribus. quia manda remanda.
manda remanda. expecta reex
pecta. expecta reexpecta. modi
cum ibi modicum ibi. In loquela
enim labii et in lingua altera lo
quetur ad populum istum. cui dixit. Hec
requies mea reficite lassum et hoc
est meum refrigerium. et noluerunt
audire. Et erit eis verbum domini
manda remanda manda reman
da. expecta reexpecta expecta re
expecta. modicum ibi modicum ibi.
ut vadant et cadant retrorsum et
conterantur. et illaqueantur et capi
antur. Propter hoc audite verbum
domini viri illusores. qui dominabami
ni super populum meum qui est in ierusalem.
Dixistis enim. Percussimus fedus cum
morte. et cum inferno fecimus pac
tum. Flagellum inundans cum
transierit non veniet super nos. qui
a posuimus mendacium spem nostram.
et mendatio protecti sumus. Id
circo hec dicit dominus deus. Ecce ego
mittam in fundamentis syon la
pidem. lapidem probatum angularem
preciosum. in fundamento fun
datum. Qui crediderit non festi
net. Et ponam iudicium in pon

dere. & iusticiam in mensura
& subuertet grando spem men
datii. & protectionem aque inun
dabunt. & delebitur fedus uestrum
cum morte. & pactum uestrum cum in
ferno non stabit. Flagellum inundans
cum transierit. eritis ei in conculcationem.
Quandocumque pertran
sierit tollet uos. quoniam mane dilu
culo pertransibit in die & in nocte.
& tantummodo sola uexatio in
tellectum dabit auditui. Coan
gustatum est enim stratum ita ut
alter decidat. & pallium breue u
trumque operire non potest. Sicut enim
in monte diuisionum stabit dominus.
sicut in ualle que est in gabaon i
rascetur. ut faciat opus suum. ali
enum opus eius. ut operetur opus su
um. peregrinum est opus ab eo. Et
nunc nolite illudere. ne forte
constringantur uincula uestra. Con
summationem enim & abbreuiatio
nem audiui a domino deo exercituum
super uniuersam terram. Auribus per
cipite & audite uocem meam. au
dite & attendite eloquium meum.
Numquid tota die arabit arans
ut serat. proscindet & sariet hu
mum suam. Nonne cum adequa
uerit faciem eius seret gith & ci
minum sparget. & ponet triticum
per ordinem & ordeum & milium & uici
am in finibus suis. Et erudiet il
lum in iudicio. deus suus docebit
illum. Non enim in serris triturabitur
gith. nec rota plaustri super
ciminum circuibit. sed in uirga
excutietur gith & ciminum in ba
culo. panis autem comminuetur. Ve
rum non in perpetuum triturans tri
turabit illum. neque uexabit eum ro
ta plaustri. nec in ungulis suis
comminuet eum. Et hoc a domino deo
exercituum exiuit. ut mirabile
faceret consilium & magnificaret
iusticiam. XXIX.

Ve ariel ariel. ciuitas quam
expugnauit dauid. Additus
est annus ad annum. sollempnita
tes euolute sunt. Et circumualla
bo ariel & erit tristis & merens.
& erit mihi quasi ariel. Et circum
dabo quasi speram in circuitu
tuo. & iaciam contra te aggerem.
& munimenta ponam in obsidio
nem tuam. Humiliaberis. de terra
loqueris. & de humo audietur elo
quium tuum. & erit quasi phito
nis de terra uox tua. & de hu
mo eloquium tuum mussitabit. Et
erit sicut puluis tenuis multitu
do uentilantium te. & sicut fauilla
pertransiens multitudo eorum qui

contra te preualuerunt. Erit re
pente (cõfestim) a dño deo exercituũ uisi
tabit' in tonitruo et cõmotione
terre. et uoce magna turbinis et
tempestatis et flamma ignis de
uorantis. et erit sic somniũ ui
sionis nocturne multitudo om
niũ gentiũ que dimicauerunt
contra ariel. et oms qui dimica
uerunt et obsederunt et preualue
runt aduersus eã. Et sic sompni
at esuriens et comedit. cũ autẽ
fuit experrect' uacua est anima
ei'. et sic sompniat sitiens et bibit
et post quam fuit expergefactus
lassus adhuc sitit et anima ei' ua
cua est. sic erit multitudo omniũ
gentiũ que dimicauerunt cont'
montẽ syon. Obstupescite et am
miramini. fluctuate et uacilla
te. inebriamini et nõ a uino.
mouemini et nõ ab ebrietate. q'
niã miscuit uobis dñs spm so
poris. Claudet oclos urõs pphas.
et principes urõs qui uident uisio
nes operiet. et erit uobis uisio om
niũ sic uerba libri signati. quẽ
cũ dederint scienti litteras dicẽt.
lege istũ. et respondebit. Non
possum. signat' est enĩ. Et dabit'
liber nescienti litteras diceturq; ei
lege. et respondebit. Nescio litteras.

Et dixit dñs. Eo qđ appropinqt
pplś iste ore suo. et labiis suis
glorificat me. cor aũt eorum lon
ge est a me. et timuerunt me
mandato hominũ et doctrinis.
ideo ecce ego addam ut ammi
rationẽ faciã pplo huic mira
culo grandi et stupendo. Peribit
enĩ sapientia a sapientib' ei'. et
intellectus prudentiũ ei' abscon
det'. Ve qui pfundi estis corde ut
a dño abscondatis consiliũ. quo
rũ sunt in tenebris opa et dicũt.
Quis uidet nos et quis nouit nos.
Peruersa est hec urã cogitatio. q'
si si lutũ contra figulũ cogitet.
et dicat opus factori suo nõ fecisti
me. et figmentũ dicat fictori
suo nõ intelligis. Nonne adhuc
in modico et in breui conuertet'
lybanꝰ in chermel. et chermel
in saltũ reputabit'. Et audi
ent in die illa surdi uba libri.
et de tenebris et caligine ocli
cecorum uidebunt. et addent mi
tes in dño leticiã. et paupes ho
mines in sancto isrl' exultabũt.
qm̃ defecit qui preualebat. consũ
mat' est illusor. et succisi sunt
oms qui uigilabant sup iniquita
tẽ. qui peccare faciebant homi
nes in ubo. et arguentẽ in por

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ta supplantabant. et declinaue
runt frustra a iusto. Propter
hoc hec dicit dominus ad domum iacob
qui redemit abraham. Non modo
confundetur iacob nec modo uultus
eius erubescet. sed cum uiderit filios
suos opera manuum mearum in medio
sui: sanctificantes nomen meum. Et
sanctificabunt sanctum iacob. et
deum israel predicabunt. et scient er
rantes spiritu intellectum: et mussi
tatores discent legem. XXX.

Ve filii desertores dicit dominus.
Ut faceretis consilium et non
ex me. et ordiremini telam et
non per spiritum meum. ut adderetis pecca
tum super peccatum: qui ambulatis
ut descendatis in egyptum et os
meum non interrogastis. sperantes au
xilium in fortitudine pharaonis.
et habentes fiduciam in umbra e
gypti. Et erit uobis fortitudo pha
raonis in confusionem: et fiducia
umbre egypti in ignominiam.
Erant enim in tanis principes tui.
et nuncii tui usque anes peruenerunt.
Omnes confusi sunt super populo qui eis
prodesse non potuit. Non fuerunt in
auxilium et in aliquam utilitatem.
sed in confusionem et in opprobri
um. Onus iumentorum austri.
In terra tribulationis et angustie
leena et leo. ex eis uipera et re
gulus uolans: portantes super hu
meros iumentorum diuitias suas.
et super gibbum camelorum thesau
ros suos. ad populum qui eis prodesse
non potuit. Egyptus enim frustra
et uane auxiliabitur. Ideo clamaui
super hoc: superbia tantum est quiesce.
Nunc ingressus scribe eis super bu
xum. et in libro diligenter exara
illud. et erit in die nouissimo in
testimonium usque in eternum. Popu
lus enim ad iracundiam prouocans est
et filii mendaces. filii nolentes
audire legem dei. qui dicunt uiden
tibus nolite uidere. et aspicientibus
nolite aspicere ea nobis que recta
sunt. Loquimini nobis placen
tia. uidete nobis errores. Aufer
te a me uiam. declinate a me se
mitam. cesset a facie nostra sanctus israel.
Propterea hec dicit dominus sanctus israel.
Pro eo quod reprobastis uerbum hoc
et sperastis in calumpnia et tu
multu. et innisi estis super eo. Propterea
erit uobis iniquitas hec, in
terruptio cadens et requisita in
muro excelso. quoniam subito dum non
sperat ueniet contritio eius. et com
minuetur sic conteritur lagena fi
guli contritione perualida. et non
inueniet de fragmentis eius testa.

ta qua portetur igniculus de incen
dio : aut hauriatur parum aque de
fovea : quia hec dicit dominus deus sanc
tus israel. Si revertamini et qui
escatis : salvi eritis. In silentio
et in spe erit fortitudo vestra. Et nolu
istis : et dixistis. Nequaquam :
sed ad equos fugiemus. Ideo fugietis.
Et super veloces ascendemus. Ideo ve
loces erunt qui persequentur vos. Mil
le homines a facie terroris unius :
et a facie terroris quinque fugietis
multi : donec relinquamini quasi
malus navis in vertice montis :
et quasi signum super collem. Propte
rea expectat dominus ut misereatur vestri :
et ideo exaltabitur parcens vobis : quia
deus iudicii dominus. Beati omnes qui expec
tant eum. Populus enim syon habita
bit in ierusalem. Plorans nequaquam
plorabis : miserans miserebitur tui.
Ad vocem clamoris tui statim ut
audierit respondebit tibi. Et dabit
vobis dominus panem artum et aquam
brevem : et non faciet avolare a te ul
tra doctorem tuum : et erunt oculi
tui videntes preceptorem tuum : et au
res tue audient verbum post tergum
monentis. Hec via ambulate in
ea : neque ad dexteram neque ad sinis
declinetis
tram. Et contaminabis laminas
sculptilium argenti tui : et vesti

mentum conflatilis auri tui : et
disperges ea sicut inmundiciam
menstruate. Egredere dices ei.
Et dabitur pluvia semini tuo u
bicumque seminaveris in terra : et
panis frugum terre erit uberri
mus et pinguis. Pascetur in pos
sessione tua in die illa agnus spa
ciose : et tauri tui et pulli asino
rum qui operantur terram commixtum mig
ma comedent sicut in area venti
latum est. Et erunt super omnem mon
tem excelsum et super omnem collem
elevatum rivi currentium aquarum.
in die interfectionis multorum cum
ceciderint turres. Et erit lux
lune sicut lux solis : et lux solis
erit septempliciter sicut lux septem
dierum : in die qua alligaverit
dominus vulnus populi sui : et percussu
ram plage eius sanaverit. Ecce
nomen domini venit de longinquo : ar
dens furor eius et gravis ad portan
dum. Labia eius repleta sunt in
dignatione : et lingua eius qua
si ignis devorans. Spiritus e
ius velut torrens inundans us
que ad medium colli : ad perdendas
gentes in nichilum : et frenum erro
ris quod erat in maxillis populorum.
Canticum erit vobis sicut nox sci
ficate sollempnitatis : et leticia

cordis sicut qui pergit cum tybia
ut intret in montem domini . ad fortem
israhel . Et auditam faciet dominus gloriam
vocis sue . et terrorem brachii sui
ostendet in comminatione furoris .
et flamma ignis devorantis . Alli
det in turbine . et in lapide gran
dinis . A voce enim domini pavebit
assur virga percussus . et erit tran
situs virge fundatus quam requiescere
faciet dominus super eum . In tympanis
et cytharis et in bellis precipuis ex
pugnabit eos . Preparata est enim
ab heri tophet a rege preparata . pro
funda et dilatata . Nutrimenta
eius ignis et ligna multa . Flatus
domini sicut torrens sulphuris succen
dens eam . XXXI.

Ve qui descendunt in egyp
tum ad auxilium . in equis
sperantes et habentes fiduciam super quadrigis
quia multe sunt . et super
equitibus quia prevalidi nimis . et
non sunt confisi super sanctum israhel .
et dominum non requisierunt . Ipse autem
sapiens adduxit malum et verba
sua non abstulit . et consurget contra
domum pessimorum . et contra
auxilium operantium iniquitatem . E
gyptus homo et non deus . et equi eorum
caro et non spiritus . Et dominus inclinabit
manum suam . et corruet auxiliator
et cadet cui prestatur auxilium . si
mulque omnes consumentur . quia
hec dicit dominus ad me . Quomodo
si rugiat leo et catulus leonis super
predam suam cum occurrerit ei
multitudo pastorum . a voce eorum
non formidabit et a multitudine
eorum non pavebit . sic descendet do
minus exercituum ut prelietur super
montem syon et super collem eius . Sicut
aves volantes sic proteget dominus ex
ercituum iherusalem . protegens et libe
rans transiens et salvans . Conver
timini sicut in profundum recessera
tis filii israhel . In die enim illa abicie
et vir idola argenti sui et idola
auri sui que fecerunt vobis ma
nus vestre in peccatum . et cadet
assur in gladio non viri et gladius
non hominis vorabit eum . et fugi
et non a facie gladii . et iuvenes eius
vectigales erunt . et fortitudo eius
a terrore transibit . et pavebunt
fugientes principes eius . Dixit
dominus cuius ignis est in syon . et ca
minus eius in iherusalem . XXXII.

Ecce in iusticia regnabit
rex . et principes eius in iu
dicio preerunt . et erit sicut vir qui
sic absconditur a vento et celat se
a tempestate . sicut rivi aquarum
in siti . et umbra petre prominen

tis in terra deserta. Non caliga
bunt oculi videntium et aures au
dientium diligenter auscultabunt.
et cor stultorum intelliget scientiam.
et lingua balborum velociter loquetur
et plane. Non vocabitur ultra is
qui insipiens est princeps. neque
fraudulentus appellabitur maior.
Stultus enim fatua loquetur. et cor
eius faciet iniquitatem. ut perficiat
simulationem et loquatur ad dominum
fraudulenter. et vacuefaciat ani
mam esurientis. et potum sitienti
auferat. Fraudulenti vasa pessima
sunt. Ipse enim cogitationes concin
navit ad perdendos mites in sermo
ne mendacii. cum loqueretur pauper
iudicium. Princeps vero ea que
digna sunt principe cogitabit.
et ipse super duces stabit. Mulieres
opulente surgite et audite vocem
meam. filie confidentes percipite au
ribus eloquium meum. Post dies et an
num et vos conturbamini confiden
tes. Consummata est enim vinde
mia. collectio ultra non veniet. Ob
stupescite opulente. conturbami
ni confidentes. exuite vos et con
fundimini. Accingite lumbos
vestros super ubera. plangite super re
gione desiderabili. super vinea fer
tili. Super humum populi mei spine
et vepres ascendent. quanto ma
gis super omnes domos gaudii ci
vitatis exultantis. Domus enim
dimissa est. multitudo urbis re
licta est. Tenebre et palpatio fac
te sunt super speluncas usque in e
ternum. gaudium onagrorum pascua
gregum. donec effundatur super
nos spiritus de excelso. Et erit desertum
in chermel. et chermel in saltum
reputabitur. et habitabit in soli
tudine iudicium. et iusticia in cher
mel sedebit. et erit opus iusticie
pax. et cultus iusticie silentium
et securitas usque in sempiternum.
Et sedebit populus meus in pulchritu
dine pacis et in tabernaculis fidu
cie et in requie opulenta. gran
do autem in descensione saltus. et
humilitate humiliabitur civitas.
Beati qui seminatis super omnes a
quas. inmittentes pedem bo
vis et asini.

XXXIII.

Ve qui predaris. nonne et
ipse predaberis. Et qui spernis.
nonne et ipse sperneris. Cum con
summaveris depredationem depre
daberis. cum fatigatus desieris con
temnere contempneris. Domine mi
serere nostri te enim expectavimus.
esto brachium nostrum in mane. et
salus nostra in tempore tribulationis.

A voce angeli fugerunt ppli et
ab exaltatione tua disperse sunt
gentes. Et congregabuntur spolia
vestra sic colligitur bruchus velud cum
fosse plene fuerint de eo. Magni
ficatus est dns quoniam habitavit in
excelso implevit syon iudicio
et iusticia. et erit fides in tem
poribus tuis. Divitie salutis sa
pientia et scientia. timor dni
ipse est thesaurus eius. Ecce vi
dentes clamabunt foris angeli
pacis amare flebunt. Dissipa
te sunt vie cessavit transiens per
semitam. irritum factum est pactum.
proiecit civitates non reputavit ho
mines. Luxit et elanguit terra.
confusus est lybanus et obsordu
it. et factus est saron sic deser
tum. et concussa est basan et car
melus. Nunc exurgam dicit
dns. nunc exaltabor et nunc sub
limabor. Concipietis ardorem.
et parietis stipulam. Spiritus
vester ut ignis vorabit vos. et
erunt ppli quasi de incendio ci
nis. Spine congregate igne com
burentur. Audite qui longe estis que
fecerim. et cognoscite vicini for
titudinem meam. Conterriti sunt
in syon peccatores. possedit tre
mor hipocritas. Quis pote
rit habitare de vobis cum igne de
vorante. Quis habitabit ex vo
bis cum ardoribus sempiternis.
Qui ambulat in iusticiis et loquitur
veritatem. qui proicit avari
ciam ex calumpnia. et excutit
manus suas ab omni munere.
Qui obturat aures suas ne au
diat sanguinem. et claudit oculos
suos ne videat malum. Iste in ex
celsis habitabit. munimenta
saxorum sublimitas eius. Panis ei
datus est. aque eius fideles sunt.
Regem in decore suo videbunt.
oculi eius cernent terram de longe.
cor tuum meditabitur timorem. Ubi
est litteratus. Ubi legis verba
ponderans. Ubi doctor parvu
lorum. Populum inpudentem non
videbis populum alti sermonis. ita
ut non possis intelligere disertitu
dinem lingue eius. in qua nulla
est sapientia. Respice syon civi
tatem sollempnitatis nre. Oculi tui
videbunt ierusalem habitationem o
pulentam. tabernaculum quod nequa
quam transferri poterit. nec aufe
rentur clavi eius in sempiternum. et
omnes funiculi eius non rumpentur. quia
solummodo ibi dns noster magnus.
locus fluviorum. rivi latissimi
et patentes. Non transibit per

cu͞ nauis remigum: nec̄ trieris
magna transgredie͞t eu͞. Dn͞s eu͞
iudex noster. dn͞s legifer noster.
dn͞s rex nost͞. ipse saluabit nos.
Laxati sunt funiculi tui. ⁊ n͞ p͞
ualebunt. Sic erit malus tuus.
ut dilatare signu͞ n͞ queas. Tunc
diuident͞ spolia p͞darum multar͞.
Claudi diripient rapina͞. nec dicet
uicinus elangui. Populus q͞ ha
bitabit in ea. auferet͞ ab eo iniq̄tas.

Accedite gentes XXXIIII.
⁊ audite. ⁊ p͞pli attendite.
audiat terra ⁊ plenitudo ei͞. or
bis ⁊ omne germen ei͞. quia in
dignatio dn͞i sup͞ om͞s gentes. ⁊
furor sup͞ uniuersam malicia͞ eor͞.
Interfecit eos. ⁊ dedit eos in occisi
one. Interfecti eor͞ p͞icient͞. ⁊ de
cadauerib͞ eor͞ ascendet fetor. Ta
bescent montes a sanguine eor͞. ⁊
tabescet omnis milicia celor͞. ⁊
complicabunt͞ sic liber celi. ⁊ om͞s
milicia eor͞ defluet sic͞ defluit fo
liu͞ de uinea ⁊ de ficu. quo͞ ine
briatus est in celo gladius meus.
Ecce sup͞ idumeam descendet. ⁊
sup͞ p͞plm interfectionis mee ad
iudiciu͞. Gladius dn͞i repletus
est sanguine. incrassatus est adi
pe. de sanguine agnor͞ ⁊ hyrco
ru͞. de sanguine medullator͞ arie
tum. Uictima enim dn͞i in bosra.
⁊ interfectio magna in t͞ra edom.
Et descendent unicornes cu͞ eis.
⁊ tauri cu͞ potentib͞. Inebriabi
t͞ t͞ra eor͞ sanguine. ⁊ hum͞ eor͞
adipe pinguiu͞. quia dies ultio
nis dn͞i. annus retributionis iu
dicii syon. Et conuertent͞ torren
tes ei͞ in picem ⁊ humus ei͞ in
sulphur. ⁊ erit t͞ra eor͞ in pice͞
ardente͞ nocte ⁊ die. Non extin
guet͞ in sempiternu͞. Ascendet fu
mus ei͞ a generatione in gene͞ra
tionem. desolabit͞ in s͞cl'a s͞clor͞.
Non erit transiens p͞ ea͞. Et pos
sidebunt illa͞ onocrotalus ⁊ ericı͞.
⁊ ibix ⁊ coruus habitabunt in ea.
Et extendet͞ sup͞ ea͞ mensura ut
redigat͞ ad nichilum. ⁊ p͞pendi
culum in desolatione͞. Nobiles
ei͞ n͞ erunt ibi. regem poti͞ inuo
cabunt. ⁊ om͞s principes ei͞ eru͞t
in nichilu͞. Orient͞ in domib͞
ei͞ spine ⁊ urtice. ⁊ paliurus i͞
munitionib͞ eius. Et erit cubi
le draconum ⁊ pascua strutionu͞.
⁊ occurrent demonia onocentau
ris. ⁊ pilosus clamabit alt͞ ad al
teru͞. Ibi cubauit lamia. ⁊ inue
nit requiem sibi. Ibi habuit fo
ueam ericius ⁊ enutriuit catu
los. ⁊ circumfodit ⁊ fouit in

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

umbra est. Illuc congregati sunt
milui alter ad alterum. Requiri
te diligenter in libro domini & legite.
unum ex eis non defuit. alter alterum
non quesiuit. quia quod ex ore meo
procedit ille mandauit. & spiritus eius
ipse congregauit ea. & ipse misit
eis sortem. & manus eius diuisit eam
illis in mensuram. Usque in eternum
possidebunt eam. in generationem
& generationem habitabunt in ea.
Letabitur deserta XXXV.
& inuia. & exultabit solitudo &
florebit quasi lilium. Germinans
germinabit. & exultabit letabun
da & laudans. Gloria libani data est
ei. decor carmeli & saron. Ipsi
uidebunt gloriam domini. decorem dei
nostri. Confortate manus dissolu
tas. & genua debilia roborate.
Dicite pusillanimis. Conforta
mini. & nolite timere. Ecce deus
noster ultionem adducet retribu
tionis. Deus ipse ueniet & saluabit
uos. Tunc aperientur oculi cecorum. &
aures surdorum patebunt. Tunc
saliet sicut ceruus claudus. & a
perta erit lingua mutorum. quia
scisse sunt in deserto aque & tor
rentes in solitudine. & que erat
arida in stagnum. & sitiens in fon
tes aquarum. In cubilibus in quibus
prius habitabant dracones orietur
uiror calami & iunci. & ibi erit
semita & uia. & uia sancta uocabitur.
Non transibit per eam pollutus. &
hec erit nobis directa uia. ita ut
stulti non errent per eam. Non erit i
bi leo. & mala bestia non ascendet
per eam. nec inuenietur ibi. & ambu
labunt qui liberati fuerint & redemp
ti a domino. conuertentur & uenient
in syon cum laude. & leticia sempi
terna super caput eorum. Gaudium &
leticiam obtinebunt. fugiet do
lor & gemitus. XXXVI.
Et factum est in quarto de
cimo anno regis ezechie. as
cendit sennacherib rex assiriorum su
per omnes ciuitates munitas. & ce
pit eas. Et misit rex assiriorum rap
sacen de lachis in ierusalem ad regem
ezechiam in manu graui. & ste
tit in aqueductu piscine superioris
in uia agri fullonis. Et egressus
est ad eum heliachim filius helchie
qui erat super domum & sobna scriba. &
iohe filius asaph a commentariis.
Et dixit ad eos rapsaces. Dicite e
zechie. Hec dicit rex magnus rex
assiriorum. Que est ista fiducia qua
confidis. aut quo consilio & forti
tudine rebellare disponis. Super
quem habes fiduciam. quia recessisti

a me. Ecce confidis sup baculum
arundineum confractũ istum
sup egyptum. cui si innisus fu
erit homo intrabit in manũ ei.
& pforabit eam. Sic pharao rex
egypti omnib' qui confidunt in
eo. Quod si responderis m̃ in dño
deo nr̃o confidim'. nonne ipse est
cui abstulit ezechias excelsa & al
taria. & dixit iude & ierlm̃ co
ram altari isto adorabitis. Et
nunc trade te dño meo regi assy
rioꝝ. & dabo t' duo milia equoꝝ.
nec poteris ex te prebere ascenso
res eoꝝ. Et quomodo sustinebis
faciem iudicis unius loci ex seruis
dñi mei minorib'. Quod si confi
dis in egypto in quadrigis & in
equitib'. & nunc numquid sine
dño ascendi ad t̃ram istam ut disp
derem eam. Dñs dixit ad me.
Ascende sup t̃ram istam. & disp̃de
eam. Et dixit heliachim & sobna
& iohe ad rapsacen. Loquere
ad seruos tuos syra lingua. Intel
ligimus enĩ. Ne loquaris ad
nos iudaice in aurib' ppli q̃ est su
p murũ. Et dixit ad eos rapsaces.
Numquid ad dñm tuũ & ad te
misit me dñs meus ut loquerer
omnia uerba ista. & n̄ potius
ad uiros [am] sedent sup murũ ut

comedant stercora sua. & bibant
urinã pedũ suoꝝ uobiscum. Et
stetit rapsaces. & clamauit iuda
ice uoce magna dicens. Audite
uerba regis magni. regis assyrio
rum. Hec dicit rex. Non sedu
cat uos ezechias. quia n̄ poterit
eruere uos. & n̄ uobis tribuat fi
duciã ezechias sup dño dicens. e
ruens liberabit nos dñs. n̄ dabit
ciuitas ista in manu regis assyri
oꝝ. Nolite audire ezechiam.
Hec enĩ dicit rex assyrioꝝ. Facite
mecũ benedictionẽ & egredimini
ad me. & comedite unusquisq;
uineã suã. & unusquisq; ficũ suã.
& bibite unusquisq; aquã cister
ne sue. donec ueniã & tollã uos
ad t̃ram que est ut t̃ra ur̃a. t̃ra
frumenti & uini. terram panũ
& uineaꝝ. Ne conturbet uos e
zechias dicens. dñs liberabit nos.
Numquid liberauerunt dii genti
um unusquisq; t̃rã suã de ma
nu regis assyrioꝝ. Ubi est ds e
math & arfath. Ubi est ds sefar
uaim. Numquid liberauerunt
samariã de manu mea. Quis e
ex omnib; diis t̃raꝝ istaꝝ q̃ erue
rit t̃ram suã de manu mea. ut
eruat dñs ierlm̃ de manu mea.
Et siluerũt. & n̄ responderũt ei ubũ.

Mandauerat enim eis rex dicens.
ne respondeatis ei. Et ingressus
est heliachim filius helchie qui e
rat super domum et sobna scriba et
iohe filius asaph a comentariis ad
ezechiam scissis uestibus. et nun
tiauerunt ei uerba rapsacis. XXXV
Et factum est cum audisset rex e
zechias scidit uestimenta sua
et obuolutus est sacco. et sedit in ci
nere. Et intrauit in templum domini.
et misit heliachim qui erat super
domum et sobnam scribam et seniores
de sacerdotibus opertos saccis ad ysai
am filium amos prophetam. et dixerunt ad
eum. Hec dicit ezechias. Dies tri
bulationis et correctionis et blas
phemie dies hec. quia uenerunt
filii usque ad partum et uirtus
non est parienti. si quomodo audi
at dominus deus tuus uerba rapsacis.
quem misit rex assyriorum dominus suus
ad blasphemandum deum uiuentem.
et exprobrandum sermonibus quos au
diuit dominus deus tuus. Leua ergo ora
tionem pro reliquiis que reperte sunt.
Et uenerunt serui regis ezechie
ad ysaiam. et dixit ad eos ysaias.
Hec dicetis domino uestro. Hec dicit
dominus. Ne timeas a facie uerbo
rum que audisti. quibus blasphemaue
runt pueri regis assyriorum me.
Ecce ego dabo ei spiritum et audiet nun
tium et reuertetur ad terram suam. et cor
ruere eum faciam gladio in terra sua.
Reuersus est autem rapsaces. et inue
nit regem assyriorum pugnantem ad
II uersum lobna. Audierat enim quia
profectus esset de lachis. Et audiuit
de tharaca rege ethyopie dicentes.
egressus est ut pugnet contra te. Quod
cum audisset. misit nuntios ad eze
chiam dicens. Hec dicetis ezechie
regi iude loquentes. Non te deci
piat deus tuus in quo tu confidis
dicens. non dabitur ierusalem in manu re
gis assyriorum. Ecce tu audisti omnia
que fecerunt reges assyriorum omnibus
terris quas subuerterunt. et tu
poteris liberari. Numquid eruerunt
eos dii gentium quos subuerterunt
patres mei gozan et aran et reseph
et filios eden qui erant in thalasar.
Ubi est rex emath et rex arfath et
rex urbis sepharuaim ana et aua.
Et tulit libros ezechias de manu
nuntiorum et legit eos. et ascendit in
domum domini et expandit eos ezechias
coram domino. Et orauit ezechias ad do
minum dicens. Domine exercituum deus
israel qui sedes super cherubin. tu es
deus solus omnium regnorum terre. tu
fecisti celum et terram. Inclina domine
aurem tuam et audi. aperi domine oculos

tuos et uide. et audi omnia uerba
sennacherib que misit ad blasphe
mandum deum uiuentem. Vere enim
domine desertas fecerunt reges assyri
orum terras et regiones earum. et dede
runt deos earum igni. non enim erant dii
sed opera manuum hominum lignum et
lapis. et comminuerunt eos. Et nunc
domine deus noster salua nos de manu eius.
ut cognoscant omnia regna terre quia
tu es dominus solus. Et misit ysaias filius
amos ad ezechiam dicens. Hec dicit
dominus deus israel. Pro quibus rogasti me de
sennacherib rege assyriorum. hoc est
uerbum quod locutus est dominus super eum.
Despexit te et subsannauit te uirgo
filia syon. post te mouebit caput
filia ierusalem. Cui exprobrasti et quem
blasphemasti. et super quem exaltasti
uocem. et leuasti altitudinem oculorum
tuorum. Ad sanctum israel. In ma
nu seruorum tuorum exprobrasti domino et
dixisti. In multitudine quadri
+abscondam garum mearum ego altitudinem mon
tium iuga lybani. et succidam excel
sa cedrorum eius. et electas abietes eius.
et intrabo altitudinem summitatis
illius. saltum carmeli eius. Ego fodi
et bibi aquam. et exsiccaui uesti
gio pedis mei omnes riuos aggerum.
Numquid non audisti que olim fe
cerim. Ex diebus antiquis ego plas

maui illud et nunc adduxi. et
factum est in eradicationem colli
um compugnantium. et ciuitatum
munitarum. Habitatores earum bre
uiata manu contremuerunt
et confusi sunt. facti sunt sicut fe
num agri et gramen pascue. et her
ba tectorum que exaruit antequam
maturesceret. Habitationem tuam
et egressum tuum et introitum tuum
ego cognoui. et insaniam tuam con
tra me. Cum fureres aduersum
me. superbia tua ascendit in au
res meas. Ponam ergo circulum in
naribus tuis et frenum in labiis tu
is. et reducam te in uiam per quam
uenisti. Tibi autem hoc erit signum.
Comede hoc anno que sponte nas
cuntur et in anno secundo pomis uesce
cere. in anno autem tercio semi
nate et metite. plantate uine
as et comedite fructum earum. et e
mittet id quod saluatum fuit de do
mo iuda et quod reliquum est. radicem
deorsum et faciet fructum sur
sum. quia de ierusalem exibunt re
liquie et saluatio de monte syon.
Zelus domini exercituum faciet istud.
Propterea hec dicit dominus de rege
assyriorum. Non introibit ciui
tatem hanc et non iaciet ibi sagittam.
et non occupabit eam clipeus. et non

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

mittet in circuitu eius aggerem.
In uia qua uenit per eam reuertetur.
et ciuitatem hanc non ingredietur di
cit dominus. et protegam ciuitatem istam
ut saluem eam propter me et propter dauid
seruum meum. Egressus est autem angelus
domini et percussit in castris assyriorum
centum octoginta quinque milia. Et
surrexerunt mane. et ecce omnia
cadauera mortuorum. Et egressus
est et abiit. Et reuersus est senna
cherib rex assyriorum. et habitauit
in niniue. Et factum est cum ado
raret in templo nesrach deum suum.
adramelech et sarasar filii eius percusse
runt eum gladio. fugeruntque in ter
ram ararath. et regnauit asaradon
filius eius pro eo. XXXVIII.

In diebus illis egrotauit ezechias
usque ad mortem. et introiuit ad
eum ysaias filius amos propheta. et dixit
ei. Hec dicit dominus. Dispone do
mui tue. quia morieris tu et non
uiues. Et conuertit ezechias fa
ciem suam ad parietem. et orauit ad
dominum et dixit. Obsecro domine memento
queso quomodo ambulauerim
coram te in ueritate et in corde perfec
to. et quod bonum est in oculis tuis fe
cerim. Et fleuit ezechias fletu
magno. Et factum est uerbum domini
ad ysaiam dicens. Uade et dic e
zechie. Hec dicit dominus deus dauid pa
tris tui. Audiui orationem tuam.
et uidi lacrimam tuam. Ecce ego adi
ciam super dies tuos quindecim an
nos. et de manu regis assyriorum e
ruam te et ciuitatem istam. et pro
tegam eam. Hoc autem tibi erit signum
a domino. quia faciet dominus uerbum hoc
quod locutus est. Ecce ego reuerti fa
ciam umbram linearum per quas de
scenderat in horologio achaz in
sole retrorsum decem lineis. Et
reuersus est sol decem lineis per gra
dus quos descenderat. Scriptu
ra regis ezechie cum egrotasset
quando conualuisset de infir
mitate sua. Ego dixi in dimidio
dierum meorum uadam ad portas
inferi. quesiui residuum annorum
meorum. Dixi. Non uidebo dominum
deum in terra uiuentium. non aspiciam
hominem ultra et habitatorem quietis.
Generatio mea ablata est a me et
conuoluta est. quasi tabernaculum
pastorum. Precisa est uelut a texen
te uita mea. dum adhuc ordirer
succidit me. De mane usque ad ue
speram finies me. Sperabam usque
ad mane. quasi leo sic contriuit
omnia ossa mea. De mane usque
ad uesperam finies me. sic pullus
hirundinis sic clamabo medita

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

bor ut columba. Attenuati sunt
oculi mei suspicientes in excelso. Domine
uim patior responde pro me. Quid
dicam aut quid respondebit michi cum
ipse fecerim? Recogitabo omnes annos
meos in amaritudine anime mee. Do
mine sic uiuitur. et in talibus uita spiritus
mei. Corripies me et uiuificabis me
ecce in pace amaritudo mea amaris
sima. Tu autem eruisti animam me
am ut non periret. proiecisti post tergum
tuum omnia peccata mea. quia non
infernus confitebitur tibi neque mors
laudabit te. non expectabunt qui de
scendunt in lacum ueritatem tuam. Ui
uens uiuens ipse confitebitur tibi. sic
et ego hodie. pater filiis notam faciet
ueritatem tuam. Domine saluum me fac.
et psalmos nostros cantabimus cunctis
diebus uite nostre in domo domini. Et ius
sit ysaias ut tollerent massam de
ficis et cataplasmarent super uulnus
et sanaretur. Et dixit ezechias. Quod
erit signum. quia ascendam in do
mum domini. XXXIX.

In tempore illo misit marodach bala
dan filius baladan rex babylonis
libros et munera ad ezechiam.
Audierat enim quod egrotasset et con
ualuisset. Letatus est autem super
eis ezechias. et ostendit eis cellam
aromatum et argenti et auri et odo
ramentorum et unguenti optimi. et
omnis apothecas suppellectilis sue.
et uniuersa que inuenta sunt in
thesauris eius. Non fuit uerbum quod
non ostenderet eis ezechias in domo
sua. et in omni potestate sua.
Introiuit autem ysaias propheta ad regem
ezechiam. et dixit ei. Quid dixe
runt uiri isti. et unde uenerunt
ad te. Et dixit ezechias. De terra
longinqua uenerunt ad me. de
babylone. Et dixit ysaias. Quid
uiderunt in domo tua. Et dixit
ezechias. Omnia que in domo me
a sunt uiderunt. non fuit res quam non oste
derim eis. in thesauris meis. Et
dixit ysaias ad ezechiam. Audi uer
bum domini exercituum. Ecce dies ue
nient. et auferentur omnia que in
domo tua sunt. et que thesaurizaue
runt patres tui usque ad diem hanc
in babylonem. Non relinquetur quic
quam dicit dominus. Et de filiis tuis qui
exibunt de te quos genueris tollentur.
et erunt eunuchi in palatio regis
babylonis. Et dixit ezechias ad
ysaiam. Bonum uerbum domini quod locu
tus es. Et dixit. Fiat tantum pax
et ueritas in diebus meis. XL.

Consolamini consolamini po
pule meus. dicit deus uester.
Loquimini ad cor ierusalem et aduo

cate eam : quonia̅ completa est
malicia eius . dimissa est iniq̅tas
illius . Suscepit de manu d̅n̅i du
plicia p̅ om̅ib; peccatis suis . Vox
clamantis in deserto . Parate uia̅
d̅n̅o . rectas facite in solitudine se
mitas dei n̅r̅i . Omnis uallis exal
tabit̅ . et omnis mons et collis hu
miliabit̅ : et erunt praua in di
recta . et asp̅a in uias planas . Et
reuelabit̅ gl̅a d̅n̅i : et uidebit om̅is
caro pariter q̅d os d̅n̅i locutum est .
Vox dicentis . Clama . Et dixi .
Quid clamabo ? Omnis caro fenu̅ .
et omnis gl̅a ei' quasi flos agri . Ex
siccatum est fenu̅ et cecidit flos . q̅a
sp̅c dei sufflauit in eu̅ . Vere fenu̅
est pp̅l's . Exsiccatum est fenu̅ et ce
cidit flos . uerbum aut̅ d̅n̅i ma
net ineternum . Sup montē ex
celsum ascende tu q̅ euangelizas sy
on . exalta in fortitudine uocem
tua̅ qui eug̅lizas ier̅lm . Exalta .
noli timere . Dic ciuitatibz iuda .
Ecce d's uest' . Ecce d̅n̅s d's in forti
tudine ueniet . et brachiu̅ ei' d̅n̅a
bit̅ . Ecce merces ei' cu̅ eo . et op'
illi' coram eo . Sic pastor gregē
suu̅ pascet . In brachio suo con
gregabit agnos . et in sinu suo
leuabit . Fetas ipse portabit .
Quis mensus est pugillo aq̅s .

et celos palmo ponderauit . Quis
appendit trib; digitis mole terre .
et librauit in pondere montes et
colles in statera . Quis adiuuit
sp̅m d̅n̅i . aut quis consiliarius ei'
fuit et ostendit illi . Cum quo in
iit consiliu̅ et instruxit eum . et
docuit eu̅ semita̅ iusticie . et eru
diuit eu̅ scientia . et uia̅ pruden
tie ostendit illi . Ecce gentes q̅si
stilla situle . et quasi momentu̅
statere reputate sunt . Ecce insule
quasi puluis exiguus . et lybanus
n̅ sufficiet ad succendendum . et a
nimalia ei' n̅ sufficient ad holocau
stum . Om̅s gentes quasi n̅ sint sic
sunt coram eo . et quasi nichilu̅ et
inane reputate sunt ei . Cui g̅ si
milē fecisti d̅n̅m . aut qua̅ imaginē
ponetis ei ? Numquid sculpti
le conflauit faber . aut artifex
auro figurauit illud . et laminis
argenteis argentarius . Forte lig
nu̅ et imputribile elegit artifex sa
piens . querit quomodo statuat si
mulacrum q̅d n̅ moueat̅ . Num
quid n̅ scietis ? Numq̅d n̅ audi
tis ? Numq̅d n̅ annuntiatu̅ est
ab inicio uobis ? Numq̅d n̅ intel
lexistis fundamenta t̅re ? Qui se
det sup girum t̅re . et habitatores
ei' quasi locuste . qui extendit ue

lut nichilum celos. et expandit
eos sicut tabernaculum ad habitan
dum. qui dat secretorum scrutatores
quasi non sint. iudices terre uelut
inanes fecit. et quidem neque plan
tatos neque satos neque radicatos in
terra truncos eorum. Repente flauit
in eos et aruerunt. et turbo quasi
stipulam auferet eos. Et cui assi
milastis me et adequastis. dicit
sanctus. Leuate in excelsum o
culos uestros et uidete. Quis cre
auit hec. Qui educit in numero
miliciam eorum. et omnes ex nomine
uocat. Pre multitudine fortitu
dinis et roboris uirtutisque eius neque
unum reliquum fuit. Quare dicis
iacob et loqueris israel. abscondita
est uia mea a domino. et a deo meo
iudicium meum transiuit. Num
quid nescis aut non audisti. Deus
sempiternus dominus qui creauit termi
nos terre. non deficiet neque labora
uit nec est inuestigatio sapientie
eius. qui dat lasso uirtutem. et hiis
qui non sunt fortitudinem et robur mul
tiplicat. Deficient pueri et labora
bunt. et iuuenes in infirmitate
cadent. qui autem sperant in
domino mutabunt fortitudinem. as
sument pennas sicut aquile. current
et non laborabunt. ambulabunt

et non deficient. XLI.

Taceant ad me insule. et gen
tes mutent fortitudinem.
Accedant. et tunc loquantur. Si
mul ad iudicium appropinquemus. Quis
suscitauit ab oriente iustum. uocauit
eum ut sequeretur se. Dabit in conspec
tu eius gentes. et reges obtinebit. Da
bit quasi puluerem gladio eius. sicut
stipulam uento raptam arcui eius.
Persequetur eos. transibit in pace. se
mita in pedibus eius non apparebit. Quis
hec operatus est et fecit. uocans ge
nerationes ab exordio. Ego dominus. pri
mus et nouissimus ego sum. Vide
runt insule et timuerunt. extre
ma terre obstupuerunt. Appropin
quauerunt et accesserunt. Unusquisque
proximo suo auxiliabitur. et fratri suo
dicet confortare. Confortauit faber
erarius percutiens malleo eum qui cude
bat tunc temporis. dicens glutino
bonum est. et confortauit eum clauis
ut non moueatur. Et tu israel serue me
us iacob quem elegi. semen abraham
amici mei. in quo apprehendi te
ab extremis terre. et a longinquis
eius uocaui te. et dixi tibi. Seruus
meus es tu. Elegi te et non abieci te.
Ne timeas quia tecum sum ego. ne
declines quia ego deus tuus. Con
fortaui te et auxiliatus sum tibi. et

suscepit te dextera iusti mei. Ecce
confundentur et erubescent omnes qui
pugnant adversum te. erunt quasi
si non sint et peribunt viri qui contra
dicunt tibi. Queres eos et non inve
nies. Viri rebelles tui erunt quasi
si non sint. et veluti consumpti ho
mines bellantes adversum te. quia
ego dominus deus tuus apprehendens manum
tuam. dicensque tibi. Ne timeas. e
go adiuvi te. Noli timere ver
mis iacob. qui mortui estis ex israel.
Ego auxiliatus sum tui dicit dominus.
et redemptor tuus sanctus israel.
Ego posui te quasi plaustrum tri
turans novum. habens rostra ser
rantia. Triturabis montes et com
minues. et quasi pulverem pones
colles. Ventilabis eos et ventus tol
let. et turbo disperget eos. Et tu
exultabis in domino. in sancto israel leta
beris. Egeni et pauperes querunt a
quas et non sunt. lingua eorum siti
aruit. Ego dominus exaudiam eos.
deus israel non derelinquam eos. Aperiam
in supinis collibus flumina. et in
medio camporum fontes. Ponam de
sertum in stagnum aquarum. et terram
inviam in rivos aquarum. Dabo
in solitudine cedrum et spinam.
et myrtum et lignum olive. Ponam
in deserto abietem et ulmum et

buxum simul. ut videant et sci
ant et recogitent et intelligant pa
riter quia manus domini fecit hoc. et
sanctus israel creavit illud. Prope
facite iudicium vestrum dicit dominus. affer
te si quid forte habetis dixit rex
iacob. Accedant et nuntient nobis
quecumque ventura sunt. priora
que fuerunt nuntiate. et ponemus
cor nostrum et sciemus novissima eorum.
et que ventura sunt indicate no
bis. Annuntiate que ventura
sunt in futurum. et sciemus quia
dii estis vos. Bene quoque aut male si
potestis facite. Loquamur et vi
deamus simul. Ecce vos estis ex nichi
lo. et opus vestrum ex eo quod non est. Abho
minatio est qui elegit vos. Suscitavi
ab aquilone. et veniet ab ortu
solis. Vocabit nomen meum. et
adducet magistratus quasi lutum.
et velut plastes conculcans humum.
Quis annuntiavit ab exordio ut
sciamus. et a principio ut dicamus
iustus es. Non est neque annunti
ans neque predicens neque audiens
sermones vestros. Primus ad syon
dicet ecce assunt. et ierusalem evangelistam
dabo. Et vidi et non erat neque ex istis
quisquam qui iniret consilium. et in
terrogatus responderet verbum. Ec
ce omnes iniusti et vana opera eorum.

uentus & inane simulachra eorum.
Ecce seruus meus XLII.
suscipiam eum: electus me
us complacuit sibi in illo anima
mea. Dedi spiritum meum super eum: iu
dicium gentibus proferet. Non clama
bit neque accipiet personam: neque
audietur foris uox eius. Calamum
quassatum non conteret: & linum fu
migans non extinguet. In ueritate
educet iudicium. Non erit tris
tis neque turbulentus donec ponat
in terra iudicium: & legem eius insu
le expectabunt. Hec dicit dominus
deus creans celos & extendens eos:
firmans terram & que germinantur ex
ea: dans flatum populo qui est super eam.
& spiritum calcantibus eam. Ego dominus uo
caui te in iusticia & apprehendi
manum tuam: seruaui te & dedi
te in fedus populi in lucem gentium:
ut aperires oculos cecorum & educeres
de conclusione uinctos. de domo
carceris sedentes in tenebris. Ego
dominus: hoc est nomen meum. Gloriam
meam alteri non dabo: & laudem meam
sculptilibus. Que prima fuerunt ecce
uenerunt. Noua quoque ego annun
tio: antequam oriantur audita uobis
faciam. Cantate domino canticum no
uum laus eius ab extremis terre: qui
descenditis in mare & plenitu
do eius: insule & habitatores earum.
Leuetur desertum & ciuitates eius:
in domibus habitabit cedar. Lau
date habitatores petre: de uerti
ce montium clamabunt. Ponent
domino gloriam: & laudem eius in insulis
nuntiabunt. Dominus sicut fortis egre
dietur: sicut uir preliator suscitabit
zelum. Vociferabitur & clamabit:
super inimicos suos confortabitur.
Tacui: semper silui: patiens fui.
Sicut pariens loquar. Dissipabo
& absorbebo simul: desertos fa
ciam montes & colles: & omne
gramen eorum exsiccabo. Et ponam
flumina in insulas: & stagna
arefaciam. Et ducam cecos in uiam
quam nesciunt: in semitis quas
ignorauerunt ambulare eos faciam.
Ponam tenebras coram illis in lucem:
& praua in recta. Hec uerba feci eis:
& non dereliqui eos. Conuersi sunt
retrorsum. Confundantur confusi
one qui confidunt in sculptilibus:
qui dicunt conflatili uos dii nostri.
Surdi audite: & ceci intuemi
ni ad uidendum. Quis cecus
nisi seruus meus: & surdus nisi
ad quem nuntios meos misi.
Quis cecus: nisi qui uenundatus est.
Et quis cecus: nisi seruus domini.
Qui uides multa: nonne custodies.

Qui apertas habes aures. nonne
audies? Et dns voluit ut sanctifi
caret eu͂ et magnificaret lege͂ et ex
tolleret. ipse autem pp̄ls direptus et
vastatus. Laqueus iuvenu͂ om
nes. et in domib' carceru͂ abscon
diti sunt. Facti sunt in rapinam
nec est q̄ eruat. in direptionem
et n̄ est qui dicat redde. Quis est
in vobis qui audiat hoc. adten
dat et auscultet futura? Quis
dedit in direptione͂ iacob et isr̄l
vastantib'? Nonne dns ipse cui
peccavimus? Et noluerunt in vi
is ei' ambulare. et n̄ audieru͂t le
gem ei'. et effudit sup eu͂ indigna
tione͂ furoris sui et forte bellum.
et combussit eu͂ in circuitu et n̄
cognovit. et succendit eu͂ et n̄ i
tellexit.

XL III.

Et nunc hec dicit dns creans
te iacob. et formans te isr̄l.
Noli timere quia redemi te. et
vocavi te nomine tuo. Meus es
tu. Cum transieris p aquas te
cu͂ ero. et flumina n̄ opient te.
Cum ambulaveris in igne n̄ co͂
bureris. et flamma n̄ ardebit in
te. quia ego dns ds tuus. sanct'
isr̄l salvator tuus. Dedi ppiciati
one͂ tua͂ egyptum. ethyopiam et
saba p te. ex quo honorabilis fac

tus es in oclis meis et glo͂sus. Ego
dilexi te et dabo homines p te. et
pp̄los p anima tua. Noli timere.
q͂uo tecu͂ ego sum. Ab oriente ad
ducam semen tuu͂. et ab occidente
congregabo te. Dicam aquiloni
da. et austro noli phibere. Affer
filios meos de longinquo. et filias
meas ab extremis terre. Et omne͂
q̄ invocat nom͂ meu͂ in g͂lam me
am creavi eu͂. formavi eu͂ et feci
eu͂. Educ foras pp̄lm cecu͂ et oclos
habentem. surdum et aures ei s͂t.
Omnes gentes congregate sunt si
mul. et collecte sunt tribus. Q͂s
in vobis annuntiavit istud. et q̄
p͂ma sunt audi͂re vos faciet. Dent
testes eor͂ et iustificent͂. et audiat
et dicant. Vere vos testes mei dic͂
dns. et servus meus que͂ elegi. ut
sciatis et credatis m͂. et intelligatis
quia ego ipse sum. Ante me n̄ est
formatus ds. et post me n̄ erit. Ego
sum ego sum dns. et n̄ est absq͂ me
salvator. Ego annuntiavi et salva
vi. auditum feci et n̄ fuit in vobis
alienus. Vos testes mei dicit dns.
et ego ds. Ab initio ego ipse. et n̄
est q̄ de manu mea eruat. Opabor.
et quis avertet illud? Hec dic͂ dns
redemptor vest' sanctus isr̄l. Prop
ter vos misi in babylone͂ et detraxi

uectes uniuersos & chaldeos in
nauib; suis gl'iantes. Ego dns scs
uester. creans isrl' rex uester. Hec
dicit dns q dedit in mari uia. &
in aquis torrentib; semita. q edu
xit quadrigam & equu. agmen
& robustu. Simul obdormierunt
nec resurgent. contriti sunt. & q
si linu extincti sunt. Ne memi
neritis prior. & antiqua ne intu
VII eamini. Ecce ego facio noua & nc
orient. utiq; cognoscetis ea. Po
nam in deserto uia. & in inuio
flumina. Glorificabit me bestia
agri. dracones & strutiones. quia
dedi in deserto aquas & flumina
in inuio. ut darem potu ppl'o me
o electo meo. Populu istu forma
ui m. laude mea narrabit. Non
me inuocasti iacob. nec laboras
ti in me isrl'. Non obtulisti m ari
etem holocausti tui. & uictimis
tuis n glorificasti me. Non te serui
re feci in oblatione. nec labore t
pbui in thure. Non emisti m ar
gento calamu. & adipe uictima
ru tuar n inebriasti me. Verum
tamen me seruire fecisti in pecca
tis tuis. prebuisti m labore in
iniquitatib; tuis. Ego su ego su
ipse q deleo iniquitates tuas ppt
me. & peccator tuor n recordabor.

Reduc me in memoria. & iudi
cemur simul. Narra si qd ha
bes ut iustificeris. Pat tuus pmus
peccauit. & interpretes tui pua
ricati sunt in me. Et contamina
ui principes sanctos. dedi ad in
ternitione iacob. & isrl' in blas
phemiam. XL IIII.

Et nunc audi serue meus ia
cob. & isrl' que elegi. Hec
dicit dns faciens & formans te.
ab utero auxiliator tuus. Noli
timere serue meus iacob. & rec
tissime que elegi. Effunda eni
aquas sup sitiente. & fluenta
sup aridam. Effunda spm me
um sup semen tuu. & benedicti
one mea sup stirpem tua. & ger
minabunt inter herbas quasi
salices iuxta pret fluentas aqs.
Iste dicet dni ego sum. & ille uo
cabit in nomine iacob. & hic scri
bet manu sua dni ego su. & in
nomine isrl' assimilabit. Hec di VIII
cit dns rex isrl'. & redemptor ei
dns exercituu. Ego primus & e
go nouissim. & absq; me n est
ds. Quis similis mei. Vocet &
annuntiet. & ordine exponat m
ex quo constitui ppl'm antiquu.
Ventura & que futura sunt an
nuntiet eis. Nolite timere.

neq; conturbemini. Ex tunc
audire te feci et annuntiavi. Vos
estis testes mei. Numquid est ds
absq; me. et formator quē ego n̄
noverim. Plaste idoli om̄s nichil
sunt: et amantissima eoꝝ n̄ ꝑderūt
eis. Ipsi sunt testes eoꝝ: quia nō
vident neq; intelligunt ut confū
dant. Quis formavit deū: et sculp
tile conflavit ad nichil utile. Ecce
om̄s participes eius confundent. Fab
ri eṇī sunt ex hominib;. Convenient
om̄s: stabunt et pavebunt et con
fundant simul. Faber ferrarius li
ma operatus est: in prunis et in mal
leis formavit illud: et operatus est in
brachio fortitudinis sue. Esuriet
et deficiet: n̄ bibet aquā et lassescet.
Artifex lignarius extendit normā:
formavit illud in runcina: fec
illud in angularib; et in circino tor
navit illud: et fecit imaginē viri
quasi speciosum hominē habitan
tem in domo. Succidit cedros: tu
lit ilicem et quercū que steterat i
ter ligna saltus: plantavit pinū
quā pluvia nutrivit: et facta ē
hominib; in focū. Sumpsit ex eis
et calefactus est: et succendit et coxit
panes. De reliquo autē operatus est
deū et adoravit: et fecit sculptile et
curvatus est ante illud. Medium eius

combussit igni: et de medio eius car
nes comedit. Coxit pulmentū et sa
turatus est: et calefactus est et dixit.
Va calefactus sum: vidi focū. Reli
quū autē eius deū fecit: et sculptile si
bi. Curvatur ante illud: et adorat
illud et obsecrat dicens. Libera me:
quia ds meus es tu. Nescierunt neq;
intellexerunt. Obliti enim sunt: ne
videant oculi eoꝝ et ne intelligant cor
de suo. Nō recogitant in corde suo
neq; cognoscunt neq; sentiunt ut di
cant. Medietatem eius combussi ig
ne. et coxi sup carbones eius panes:
coxi carnes eius et comedi. et de reliq
eius idolum faciā. Ante truncū ligni
ꝓcidam: Pars eius cinis est. Cor in
sipiens adorabit illud: et n̄ liberabit
animā suā neq; dicet. Forte menda
ciū est in dextera mea. Memento hoꝝ
iacob: et isrl̄ quōd servus meus es tu.
Formavi te. servus meus es tu. isrl̄ n̄
obliviscaris mei. Delevi ut nubem
iniquitates tuas: et quasi nebulā
peccata tua. Revertere ad me: quōd
redemi te. Laudate celi quōd miam
fecit dn̄s: iubilate extrema terre: re
sonate montes laudationē: saltus et om̄e
lignū eius: quōd redemit dn̄s iacob. et
isrl̄ glorificabitur. XLV.

Hec dicit dn̄s redemptor tuus:
et formator tuus ex utero.

go sum d̄ns faciens omnia: exten
dens celos solus stabiliens terrā ⁊
nullus mecū: irrita faciens sig
na diuinoꝝ ⁊ ariolos in furorem
uertens: conuertens sapientes
retrorsum ⁊ scientiā eoꝝ stultā
faciens: suscitans uerbū serui
sui ⁊ consiliū nuntioꝝ suoꝝ cō
plens: qui dico ierl'm habitaberis
⁊ ciuitatib' iuda edificabimini ⁊
deserta ei' suscitabo: q̄ dico ꝓfun
do desolare ⁊ flumina tua arefa
ciā: qui dico cyro pastor meus es
⁊ omnē uoluntatē meā complebis:
q̄ dico ierl'm edificaberis: ⁊ templo
fundaberis. Hec dicit d̄ns xp̄o meo
ciro cui' apprehendi dexterā. ut sub
iciā ante faciē ei' gentes ⁊ dorsa re
gū uertā ⁊ apiam corā eo ianuas
⁊ porte n̄ claudent'. Ego ante te
ibo: ⁊ gl'osos t're humiliabo. Portas
ereas conterā: ⁊ uectes ferreos confri
gā. Et dabo t' thesauros absconditos
⁊ archana secretoꝝ: ut scias quia
ego d̄ns q̄ uoco nom̄ tuū d̄s isrl'. ꝓp
ter seruū meū iacob ⁊ isrl' electum
meū. Et uocaui te nomine tuo:
assimulaui te: ⁊ n̄ cognouisti me.
Ego d̄ns: ⁊ n̄ est amplius. Ext' me
n̄ est d̄s. Accinxi te ⁊ n̄ cognouisti
me ut sciant hii q̄ ab ortu solis ⁊ q̄ ab
occidente q̄m absq; me n̄ est. Ego
d̄ns ⁊ n̄ est alter: formans lucē ⁊
creans tenebras. faciens pacem: ⁊
creans malū. Ego d̄ns faciens om
nia hec. Rorate celi desup' ⁊ nu
bes pluant iustū: apiat' terra ⁊
germinet saluatorē: ⁊ iusticia ori
at' simul. Ego d̄ns creaui eū. Ve
q̄ contradicit fictori suo: testa de
samiis terre. Numq'd dicet lu
tū figulo suo quid facis: ⁊ op' tu
um absq; manib' est. Ve q̄ dicit
patri quid generas: ⁊ mulieri q̄d
parturis. Hec dicit d̄ns s̄cs isrl'.
plastes ei'. Uentura interrogate
me sup' filios meos: ⁊ sup' opus ma
nuū meaꝝ mandastis m̄. Ego fe
ci terrā: ⁊ hominē sup' eam creaui
ego. Manus mee tetenderunt celos:
⁊ om̄i milicie eoꝝ mandaui. Ego
suscitaui eū ad iusticiā: ⁊ omnes
uias ei' dirigā. Ipse edificabit ci
uitatē meā: ⁊ captiuitatē meā
dimittet n̄ in precio neq; in mune
rib': dicit d̄ns d̄s exercituū. Hec
dicit d̄ns. Labor egypti ⁊ negoti
atio ethyopie ⁊ sabaim uiri subli
mes ad te transibunt: ⁊ tui erūt.
Post te ambulabunt. uincti ma
nicis ꝑgent: ⁊ te adorabunt teq;
deꝑcabunt'. Tantū in te est d̄s: ⁊
n̄ est absq; te d̄s. Uere tu es deus
absconditus: d̄s isrl' saluator. Co

fusi sunt et erubuerunt simul omnes: abi
erunt in confusione errorum fabrica
tores. Israel salvatus est a domino salute
eterna. Non confundemini et non e
rubescetis usque in seculum seculi. Quia
hec dicit dominus creans celos: ipse deus
formans terram et faciens eam. ipse
plastes eius. Non in vanum creavit
eam: ut habitaretur formavit eam.
Ego dominus: et non est alius. Non in abs
condito locutus sum: in loco terre
tenebroso. Non dixi semini iacob
frustra querite me. Ego dominus loquens
iusticiam: annuntians recta. Con
gregamini et venite et accedite simul
qui salvati estis ex gentibus. Nescie
runt qui levant lignum sculpture sue:
et rogant deum non salvantem. Annunti
ate et venite: et consiliamini simul.
Quis auditum fecit hoc ab initio:
ex tunc predixit illud? Numquid
non ego dominus. Et non est ultra deus absque me:
deus iustus et salvans non est preter me.
Convertimini ad me et salvi eritis
omnes fines terre: quia ego dominus et non
est alius. In memetipso iuravi:
egredietur de ore meo iusticie verbum
et non revertetur: quia mihi curvabitur
omne genu: et iurabit omnis lin
gua. Ergo in domino dicent. Mee sunt
iusticie et imperium. Ad eum veni
ent et confundentur omnes qui repug
nant ei. In domino iustificabitur et lau
dabitur omne semen israel. XLVII.

Conflatus est bel contritus est
nabo: facta sunt simulachra
eorum bestiis et iumentis. Onera vestra
gravi pondere usque ad lassitudinem.
contabuerunt et contrita sunt simul.
Non potuerunt salvare portantem:
et anima eorum in captivitatem ibit. Au
dite me domus iacob et omne residuum
domus israel: qui portamini a meo
utero: qui gestamini a mea vulva.
Usque ad senectam ego ipse: et usque
ad canos ego portabo. Ego feci et ego
feram: ego portabo et salvabo. Cui
assimilastis me et adequastis: et com
parastis me et fecistis similem. Qui
confertis aurum de sacculo. et argen
tum statera ponderatis conducen
tes artificem ut faciat deum et proci
dunt et adorant. Portant illum in
humeris gestantes et ponentes in
loco suo: et stabit ac de loco suo non
movebitur. Sed et cum clamaverint ad
eum non exaudiet: de tribulatione non
salvabit eos. Mementote istud et
fundamini: redite prevaricatores
ad cor. Recordamini prioris seculi:
quoniam ego sum deus et non est ultra deus. nec
est similis mei: annuntians ab exor
dio novissimum. et ab initio que nec
dum facta sunt dicens: consilium

meū stabit ⁊ omnis uoluntas me
a fiet. uocans ab oriente auem.
⁊ de terra longinqua uirū uolun
tatis mee. Et locutus sum ⁊ ad
ducam illud. creaui ⁊ faciam illd.
Audite me duro corde. q̄ longe estis
a iusticia. Prope feci iusticiā meā
n̄ elongabit᷑. ⁊ salus mea n̄ morabit᷑.
Dabo in syon salutē. ⁊ in ierl̄m ialem
gloriam meam. XLVIII.

Descende sede in puluere ūgo
filia babylon. sede in terra.
Non est soliū filie chaldeoꝝ. q̄a
ultra n̄ uocaberis mollis ⁊ tenera.
Tolle molam ⁊ mole farinā. denu
da turpitudinē tuā. discoopi hu
merū. reuela crura. transi flumi
na. Reuelabit᷑ ignominia tua. ⁊
uidebit᷑ opprobriū tuū. Ultionē
capiam. ⁊ n̄ resistet m̄ homo. Re
demptor nost᷑ dn̄s exercituū. nom̄
illi᷒ sanctus isrl̄. Sede tace ⁊ intra
in tenebras filia chaldeoꝝ. quia n̄
uocaberis ultra dn̄a regnoꝝ. Irat᷒
sum sup̄ pplm̄ meū. contaminaui
hereditatem meā. ⁊ dedi eos in ma
nu tua. Non posuisti eis miām.
sup̄ senem aggrauasti iugū tuum
ualde. ⁊ dixisti. In sempiternū ero
dn̄a. Nō posuisti hec sup̄ cor tu
um. neq̄ recordata es nouissimi
tui. Et nunc audi hec delicata
⁊ habitans confidenter. que dicis
in corde tuo. Ego sum ⁊ n̄ est pret᷑
me amplius. n̄ sedebo uidua. ⁊ ig
norabo sterilitatem. Uenient t᷑ hec
duo subito in die una. sterilitas ⁊
uiduitas. Uniuersa uenerūt su
p̄ te ꝓpt᷑ multitudinē maleficioꝝ
tuoꝝ. ⁊ ꝓpt᷑ duritiam incanta
toꝝ tuoꝝ uehement᷑. Et fiduciā
habuisti in malicia tua. ⁊ dixis
ti. Nō est q̄ uideat me. Sapien
tia tua ⁊ scientia tua hec decep
te. ⁊ dixisti in corde tuo. Ego sū.
⁊ pret᷑ me n̄ est altera. Ueniet su
p̄ te malū ⁊ nescies ortū ei᷒. ⁊ ir
ruet sup̄ te calamitas quā n̄ poteris
expiare. Ueniet sup̄ te repente mi
seria quā nescis. Sta cū incantato
rib᷒ tuis. ⁊ cū multitudine male
ficioꝝ tuoꝝ in quib᷒ laborasti ab
adolescentia tua. si forte q̄d p̄sit
t᷑. aut si possis fieri fortior. Defecis
ti in multitudine consilioꝝ tuoꝝ.
Stent ⁊ saluent te augures celi.
q̄ contemplabant᷑ sydera ⁊ suppu
tabant menses. ut ex eis annunti
arent uentura t᷑. Ecce facti sunt
quasi stipula. ignis combussit e
os. Non liberabunt animā suā
de manu flamme. Non sunt
prune quib᷒ calefiant. nec focus
ut sedeant ad eū. Sic facta sunt

t in quibus tunc laborauerat. Ne-
gociatores tui ab adolescentia tua
unusquisque in uia sua errauerunt.
non est qui saluet te. XLIX.
Audite hoc domus iacob que
uocamini nomine israel. et
de aquis iuda existis. qui iuratis
in nomine domini et dei israel. Recorda
mini non in ueritate neque in iusticia
De ciuitate enim sancta uocati sunt.
et super deum israel constabiliti sunt. Do
minus exercituum nomen eius. Priora
ex tunc annunciaui. et ex ore meo
exierunt. et audita feci ea. Repente
operatus sum et uenerunt. Sciui
enim quia durus es tu. et neruus fer-
reus ceruix tua. et frons tua enea.
Predixi tibi ex tunc. antequam ueni-
rent indicaui tibi. ne forte diceres
idola mea fecerunt hec. et sculp
tilia mea et conflatilia mandaue
runt ista. Que audisti uide omnia.
Vos autem non annunciastis. Audita
feci tibi noua ex tunc. et conseruata
que nescis. Nunc creata sunt
et non ex tunc. et ante diem et non au
disti ea. ne forte dicas ecce ego cog
noui ea. Neque audisti neque cogno
uisti. neque ex tunc aperta est auris
tua. Scio enim quia preuaricans pre
uaricaberis. et transgressorem ex
uentre uocaui te. Propter nomen me

um longe faciam furorem meum. et
laude mea infrenabo te ne intereas.
Ecce excoxi te sed non quasi argentum.
elegi te in camino paupertatis. Prop
ter me faciam ut non blasphemer. et gloriam
meam alteri non dabo. Audi me israel. et
iacob quem ego uoco. Ego ipse. ego pri
mus. et ego nouissimus. Manus quoque
mea fundauit terram. et dextera mea
mensa est celos. Ego uocabo eos. et
stabunt simul. Congregamini omnes
uos. et audite. Quis de eis annun
tiauit hec. Dominus dilexit eum. Faciet
uoluntatem suam in babylone. et bra
chium suum in chaldeis. Ego ego locutus
sum. uocaui eum et adduxi eum. et
directa est uia eius. Accedite ad me.
et audite hoc. Non a principio in
abscondito locutus sum. ex tempore
antequam fieret ibi eram. Et nunc
dominus deus misit me et spiritus eius. Hec dicit
dominus redemptor tuus sanctus israel. Ego
dominus deus tuus docens te utilia. guber
nans te in uia qua ambulas. Utinam
attendisses mandata mea. Facta fuis
set sicut flumen pax tua et iusticia tu
a sicut gurgites maris. et fuisset quasi
arena semen tuum. et stirps uteri
tui ut lapilli eius. Non interisset
et non fuisset attritum nomen eius a facie
mea. Egredimini a babylone. fu
gite a chaldeis. In uoce exultationis

annuntiate : auditum facite hoc : &
ferte illud usque ad extrema terre. Dici
te. Redemit dominus servum suum iacob.
Non sitierunt in deserto : cum educe
ret eos. Aquam de petra produxit
eis : & scidit petram & fluxerunt
aque. Non est pax dicit dominus impiis.
Audite insule & L.
attendite populi delonge. Dominus
ab utero vocavit me : de ventre ma
tris mee recordatus est nominis mei.
& posuit os meum quasi gladium acutum.
In umbra manus sue protexit me :
& posuit me sicut sagittam electam. In
pharetra sua abscondit me : & dixit
michi. Servus meus es tu israel : quia in
te glorificabor. Et ego dixi. In vacuum
laboravi : sine causa & vane forti
tudinem meam consumpsi. Ergo iu
dicium meum cum domino est : & opus meum
cum deo meo. Et nunc dicit dominus for
mans me ex utero servum sibi : ut re
ducam iacob ad eum. Et israel non congre
gabitur. Et glorificatus sum in oculis
domini : & deus meus factus est fortitudo
mea. Et dixit. Parum est ut sis michi
servus ad suscitandas tribus iacob : &
feces israel convertendas. Dedi te in lu
cem gentium : ut sis salus mea usque ad
extremum terre. Hec dicit dominus redemp
tor israel sanctus eius : ad contemptibi
lem animam & abhominatam gentem
ad servum dominorum. Reges videbunt
& consurgent principes : & adora
bunt propter dominum quia fidelis est : &
sanctum israel qui elegit te. Hec dicit
dominus. In tempore placito exaudivi te :
& in die salutis auxiliatus sum tui.
Et servavi te & dedi te in fedus populi
mei : ut suscitares terram & posside
res hereditates dissipatas : ut dice
res his qui vincti sunt exite & his
qui in tenebris revelamini. In vi
is pascent : & in omnibus planis pas
cue eorum. Non esurient neque siti
ent : & non percutiet eos estus & sol. Quia
miserator eorum reget eos : & ad fontes
aquarum potabit eos. Et ponam omnes
montes meos in viam : & semite mee
exaltabuntur. Ecce isti delonge veni
ent : & ecce illi ab aquilone & ma
ri. & isti de terra australi. Lauda
te celi & exultet terra : iubilate mon
tes laudem quia consolatus est dominus populum
suum : & pauperum suorum miserebitur. Et
dixit syon. Dereliquit me dominus : &
dominus oblitus est mei. Numquid
oblivisci potest mulier infantem
suum : ut non misereatur filio uteri sui.
Et si illa oblita fuerit : ego tamen
non obliviscar tui. Ecce in manibus
meis descripsi te : muri tui coram
oculis meis semper. Venerunt struc
tores tui : destruentes te & dissi

pantes a te exibunt. Leua in cir
cuitu oclos tuos et uide: omnes isti
congregati sunt uenerunt tibi. Vi
uo ego dicit dñs quia omnibus hiis
uelut ornamento uestieris. et cir
cumdabis tibi eos quasi sponsa. quia
deserta tua et solitudines tue. et ter
ruine tue nunc angusta erunt pre ha
bitatoribus: et longe fugabuntur qui
absorbebant te. Adhuc dicent in
auribus tuis filii sterilitatis tue. An
gustus michi est locus: fac michi spacium ut
habitem. Et dices in corde tuo. Quis
genuit michi istos. Ego sterilis et non
pariens: transmigrata et captiua.
ta. et istos quis enutriuit. Ego de
stituta et desolata: et isti ubi hic erant.
Hec dicit dñs deus. Ego leuo ad
gentes manus meas. et ad
populos exaltabo signum meum: et affe
rent filios tuos in ulnis: et filias
tuas super humeros portabunt. Et
erunt reges nutricii tui: et regine
nutrices tue. Vultu in terram demis
so adorabunt te: et puluerem pe
dum tuorum lingent: et scies quia
ego dñs super quo non confundentur
qui expectant eum. Numquid tol
letur a forte preda: aut quod captum fu
erit a robusto saluum esse poterit.
Quia hec dicit dñs. Et quidem et
captiuitas a forte tolletur: et quod ab

latum fuerit a robusto saluabitur. Eos
uero qui iudicauerunt te ego iudicabo:
et filios tuos ego saluabo: et cibabo
hostes tuos carnibus suis. et quasi
musto sanguine suo inebriabuntur:
et sciet omnis caro quia ego dñs sal
uans te. et redemptor tuus fortis Ia
cob. Hec dicit dñs. Quis est hic li
ber repudii matris uestre quo dimisi e
am: aut quis est creditor meus cui
uendidi uos. Ecce in iniquitatibus
uestris uenditi estis: et in sceleribus uestris
dimisi matrem uestram: quia ueni et non
erat uir. uocaui et non erat qui audiret.
Numquid abbreuiata et paruula
facta est manus mea ut non possim re
dimere: aut non est in me uirtus ad li
LI berandum. Ecce in increpatione mea
desertum faciam mare: ponam flu
mina in siccum: computrescent
pisces sine aqua: et morientur in siti.
Induam celos tenebris: et saccum po
nam operimentum eorum. Dñs dedit michi lin
guam eruditam: ut sciam susten
tare eum qui lassus est uerbo. Erigit
mane. mane erigit michi aurem: ut au
diam quasi magistrum. Dñs deus ape
ruit michi aurem: ego autem non contradico:
retrorsum non abii. Corpus meum dedi
percutientibus: et genas meas uellenti
bus. Faciem meam non auerti ab incre
pantibus et conspuentibus in me. Dñs

d̄s auxiliator meus ideo n̄ sum cō
fusus. Ideo posui faciem meam
ut petrā durissimā & scio quō n̄
confundar. Iuxta est q̄ iustificat
me. Quis contradicet m̄. stem̄
simul. Q̄s aduersarius meus: ac
cedat ad me. Ecce dñs d̄s auxilia
tor meus. Quis est q̄ condempnet
me. Ecce oms quasi uestimentum
conterent̄: tinea comedet eos. Q̄s
ex uobis timens dñm audiens uocē
serui ei⁹: q̄ ambulauit in tenebris
& n̄ est lumen ei. Speret in nōie
dñi: & innitat̄ sup dm̄ suū. Ecce
oms uos accendentes ignē: accincti
flammis. Ambulate in lumine
ignis ur̄i: & in flammis quas
succendistis. De manu mea factū
est hoc uobis: in dolorib⁹ dormietis.

LI

Audite me qui sequimini
quod iustum est: & queritis
dñm. Attendite ad petrā unde ex
cisi estis: & ad cauernam laci de q̄
precisi estis. Attendite ad habrahā
patrem ur̄m: & ad sarram que pe
perit uos: quia unū uocaui eū
& benedixi eū & multiplicaui eū.
Consolabit̄ g̊ dñs syon: consolabitur
oms ruinas ei⁹: & ponet desertum
ei⁹ quasi delitias: & solitudinē ei⁹
quasi ortū dñi. Gaudiū & leticia
inuenietur in ea: grāz actio & uox
laudis. Attendite ad me pp̄ls me⁹
& trib⁹ mea me audite: quia lex
a me exiet: & iudiciū meū in lucē
pplor requiescet. Prope est iust⁹ me⁹:
egressus est saluator meus: & brachi
a mea pplos iudicabunt. Me insule
expectabunt: & brachiū meū susti
nebūt. Leuate in celū oclos ur̄os:
& uidete sub terra deorsum: quia ce
li sic̄ fumus liquescent. & terra sic̄
uestimentū atteret̄: & habitatores
ei⁹ sic̄ hec interibunt: salus aūt me
a in sempiternū erit. & iusticia mea
n̄ deficiet. Audite me qui scitis ius
tū pp̄ls meus: lex mea in corde e
or. Nolite timere opprobriū ho
minū: & blasphemias eor ne metu
atis. Sic enī uestimentū sic come
det eos uermis: & sic̄ lanam sic
deuorabit eos tinea: salus autem
mea in sempiternū erit: & iusticia
mea in generationes generationū.
Consurge consurge: induere forti
tudinem brachiū dñi. Consurge sic̄
in dieb⁹ antiquis: in generationib⁹
seclor. Numquid n̄ tu pcussisti su
pbū: uulnerasti draconē. Numq̄d
n̄ tu siccasti mare: aq̄ abyssi uehe
mentis. Q̄ posuisti pfundū ma
ris uiā: ut transiret liberati. Q̄
redempti sunt a dño reuertent̄ &
uenient in syon laudantes. & leti

cia sempiterna sup capita eo. Gau
diu & leticiam obtinebunt: fugiet
dolor & gemitus. Ego ego ipse conso
labor vos. Quis tu ut timeres ab
homine mortali: & a filio hominis
qui quasi fenu ita arescet. Et ob
litus es dni factoris tui qui tetendit
celos & fundavit terram: & formi
dasti iugiter tota die a facie furoris
ei qui te tribulaverat: & paraverat
ad perdendum. Ubi nunc est furor t
bulantis. Cito veniet gradiens ad
aperiendum: & n interficiet usque ad in
ternitionem: & n deficiet panis ei.
Ego aut sum dns ds tuus qui con
turbo mare: & intumescunt fluct
ei. Dns exercituum nomen meu.
Posui verba mea in ore tuo. & in
umbra manus mee protexi te: ut
plantes celos & fundes terra: & di
cas ad syon ppls meus es tu. L III.
Eleuare eleuare consurge ie
rusalem: que bibisti de ma
nu dni calicem ire ei. Usque ad fun
dum calicis soporis bibisti: & potas
tisti usque ad feces. Non est qui
sustentet ea ex omnib filiis quos
genuit: & n est qui apprehendat
manu ei ex omib filiis qs enutri
vit. Duo sunt que occurrerunt t.
Qs contristabit sup te. Vastitas
& contricio: fames & gladi. Qs
consolabit te. Filii tui proiecti sunt.
dormierunt in capite omniu viar:
sic orix illaqueat: pleni indigna
tione dni: increpatione dei tui. Id
circo audi paupercula: & ebria n a
vino. Hec dicit dnator tuus dns:
& ds tuus qui pugnavit p ppl'o suo.
Ecce tuli de manu tua calice soporis:
fundum calicis indignationis mee.
Non adicies ut bibas illu ultra.
Et ponam illum in manu eo q
te humiliaverunt & dixerunt aie
tue: incurvare ut transeamus. Et
posuisti ut terra corpus tuu: & q
uiam transeuntib. Consurge consur
ge induere fortitudine tua syon: in
duere vestimentis glie tue ierlm ci
vitas sancti: quia n adiciet ultra
ut transeat p te incircumcisus et
immundus. Excutere de pulue co
surge sede ierlm. solve vincula colli
tui captiva filia syon: quia hec di
cit dns ds. Gratis venundati estis
& sine argento redimemini: qa hec
dicit dns ds. In egyptum descendit
principio
ppls meus ut colonus esset ibi: & as
sur absque ulla causa calumpniat
est eu. Et nunc qd m est hic dic dns:
quo ablatus est ppls meus gratis. Do
minatores ei inique agunt dic dns:
& iugit tota die nom meu blasphe
matur. Propter hoc sciet ppls meus

nomen meum in die illa: quia ego
ipse qui loquebar ecce assum. Quam
pulchri super montes pedes annuntian
tis pacem: annuntiantis bonum pre
dicantis salutem: dicentis Syon. Reg
nabit deus tuus. Vox speculatorum tu
orum. Levaverunt vocem simul adora
bunt: quia oculo ad oculum videbunt cum
converterit dominus Syon. Gaudete & lau
date simul deserta ierusalem: quia con
solatus est dominus populum suum: redemit
ierusalem. Paravit dominus brachium sanctum
suum in oculis omnium gentium: & vide
bunt omnes fines terre salutare dei nostri.
Recedite recedite: exite inde: pollu
tum nolite tangere. Exite de medio
eius. Mundamini qui fertis vasa domini:
quoniam non in tumultu exibitis: nec in
fuga properabitis. Precedet enim vos
dominus: & congregabit vos deus israel. Ecce
intelliget servus meus: exaltabitur
& elevabitur: & sublimis erit valde.
Sicut obstupuerunt super te multi sic
inglorius erit inter viros aspectus eius:
& forma eius inter filios hominum. Is
te asperget gentes multas, super ip
sum continebunt reges os suum: quia
quibus non erat narratum de eo videbunt:
& qui non audierunt contemplati sunt. LIIII
Quis credidit auditui nostro & bra
chium domini cui revelatum est.
Et ascendet sicut virgultum coram eo:

(margin: & predicantis)

& sicut radix de terra sitienti. Non
est species ei neque decor: & vidimus
eum & non erat aspectus: & desideravi
mus eum despectum & novissimum
virorum: virum dolorum & scientem in
firmitatem: & quasi absconditus
vultus eius & despectus. Unde nec
reputavimus eum. Vere languores
nostros ipse tulit: & dolores nostros ipse
portavit. Et nos putavimus eum quasi
leprosum a deo & percussum & humi
liatum: ipse autem vulneratus est
propter iniquitates nostras: & attritus est
propter scelera nostra. Disciplina pacis nostre
super eum: & livore eius sanati sumus.
Omnes quasi oves erravimus: unus
quisque in viam suam declinavit: et
dominus posuit in eo iniquitatem omnium
nostrum. Oblatus est quia ipse vo
luit: ~~& peccata nostra ipse portavit.~~
& non aperuit os suum. Sicut ovis ad oc
cisionem ducetur: & quasi agnus coram
tondente se obmutescet: & non aperiet
os suum. De angustia & de iudicio
sublatus est. Generationem eius quis
enarrabit: Quia abscisus est de
terra viventium. Propter scelus populi
mei percussit eos: & dabit impios
pro sepultura & divitem pro morte sua:
eo quod iniquitatem non fecerit neque do
lus fuit in ore eius. Et dominus voluit
conterere eum in infirmitate. Si po

fuerit pro peccato animam suam uide
bit semen longeuum. ⁊ uolun
tas domini in manu eius diriget. Pro
eo quod laborauit anima eius: uidebit
⁊ saturabitur. In scientia sua iusti
ficabit ipse iustus seruus meus
multos: ⁊ iniquitates eorum porta
bit. Ideo dispertiam ei plurimos
⁊ fortium diuidet spolia: pro eo quod tra
didit in morte animam suam ⁊ cum
sceleratis reputatus est. ⁊ ipse pec
catum multorum tulit: ⁊ pro transgres
soribus rogauit ut non perirent. LV.
Lauda sterilis que non paris:
decanta laudem ⁊ hinni que non
pariebas: quoniam multi filii deserte
magis quam eius que habet uirum dicit
dominus. Dilata locum tentorii tui et
pelles tabernaculorum tuorum extende:
ne parcas. Longos fac funiculos
tuos: ⁊ clauos tuos consolida. Ad
dexteram enim ⁊ ad leuam penetrabis:
⁊ semen tuum gentes hereditabit:
⁊ ciuitates desertas inhabitari faci
et. Noli timere quia non confunde
ris: neque erubescas. Non enim te
pudebit: quia confusionis adolescen
tie tue obliuisceris: ⁊ opprobrium
uiduitatis tue non recordaberis am
plius: quia dominabitur tui qui fecit
te dominus exercituum nomen eius: ⁊ re
demptor tuus sanctus israel deus omnis
terre uocabitur: quia ut mulierem
derelictam ⁊ merentem spiritu uoca
uit te dominus: ⁊ uxorem ab adolescen
tia abiectam dixit deus tuus. Ad
punctum in modico dereliqui te: ⁊ in
miserationibus magnis congregabo
te. In momento indignationis abs
condi faciem meam parumper a te: ⁊ in
misericordia sempiterna misertus sum tui:
dixit redemptor tuus dominus. Sicut in
diebus noe istud mihi est. cui iuraui ne
inducerem aquas ultra super terram:
sic iuraui ut non irascar tibi: ⁊ non in
crepem te. Montes enim commouebuntur
⁊ colles contremiscent: misericordia autem
mea non recedet a te. ⁊ fedus pacis me
e non mouebitur: dixit miserator tuus
dominus. Paupercula tempestate conuul
sa absque ulla consolatione: ecce ego
sternam per ordinem lapides tuos ⁊ fun
dabo te in saphyris: ⁊ ponam in ias
pidem propugnacula tua. ⁊ portas
tuas in lapides sculptos: ⁊ omnes
terminos tuos in lapides desidabi
les: uniuersos filios tuos doctos a
domino: ⁊ multitudinem pacis filiis tu
is: ⁊ in iustitia fundaberis. Rece
de procul a calumpnia quia non ti
mebis: ⁊ a pauore quia non appropi
quabit tibi. Ecce accola ueniet qui
non erat mecum: aduena quondam
tuus adiungetur tibi. Ecce ego creaui

iugne
fabrum sufflantem prunas & p
ferentem uas in opus suum. & ego
creaui interfectorem ad disperdendum.
Omne uas quod fictum est contra te
non diriget. & omnem linguam resisten
tem tibi in iudicio iudicabis. L.VI.
Hec est hereditas seruorum domini. &
iusticia eorum apud me dicit dominus
Omnes sitientes uenite ad aquas. &
qui non habetis argentum properate.
emite & comedite. Venite emite
absque argento & absque ulla commuta
tione uinum & lac. Quare appendi
tis argentum & non in panibus. & laborem
uestrum & non in saturitate. Audite au
dientes me & comedite bonum. & de
lectabitur in crassitudine anima uestra.
Inclinate aurem uestram & uenite ad
me. audite & uiuet anima uestra.
& feriam uobiscum pactum sempi
ternum. misericordias dauid fideles. Ecce
testem populis dedi eum. ducem ac pre
ceptorem gentibus. Ecce gentem quam
nesciebas uocabis. & gentes que non
cognouerunt te current ad te. propter
dominum deum tuum & sanctum israel. quia
glorificabit te. Querite dominum dum
inueniri potest. inuocate eum dum prope
est. Derelinquat impius uiam suam
& uir iniquus cogitationes suas. &
reuertatur ad dominum & miserebitur eius. et
ad deum nostrum quoniam multus est ad ignoscen
dum. Non enim cogitationes mee
cogitationes uestre ~~dicit dominus~~. neque uie
uestre uie mee dicit dominus. quia sicut
exaltantur celi a terra. sic exaltate sunt
uie mee a uiis uestris. & cogitatio
nes mee a cogitationibus uestris. Et quo
modo descendit ymber & nix de ce
lo & illuc ultra non reuertetur. sed ine
briat terram & infundit eam & ger
minare eam facit et dat semen se
renti & panem comedenti. sic erit
uerbum meum quod egredietur de ore meo.
V Non reuertetur ad me uacuum. sed
faciet quecumque uolui. & prosperabitur
in hiis ad que misi illud. quia in
leticia egrediemini. & in pace dedu
cemini. Montes & colles cantabunt
coram uobis laudem. & omnia lig
na regionis plaudent manu. Pro
saliunca ascendet abies & pro urtica
crescet myrtus. & erit dominus nomina II.
tus in signum eternum quod non auferetur. LV.
Hec dicit dominus. Custodite iudi
cium & facite iusticiam. quia
iuxta est salus mea ut ueniat. et
iusticia mea ut reueletur. Beatus uir
qui facit hoc & filius hominis qui
apprehendit istud. custodiens sab
batum ne polluat illud. custodi
ens manus suas ne faciat omne ma
lum. Et non dicat filius aduene qui
adheret domino dicens. separatione diui

det me dominus a populo suo. Et non dicat
eunuchus ecce ego lignum aridum
quia hec dicit dominus eunuchis. Si
custodierint sabbata mea. et elege
rint que volui et tenuerint fedus
meum: dabo eis in domo mea et in
muris meis locum. et nomen melius
a filiis et filiabus: nomen sempiter
num dabo eis quod non peribit. Et filios
advene qui adherent domino ut colant
eum et diligant nomen eius ut sint ei
in servos: omnem custodientem sabbatum
ne polluat illud et tenentem fedus meum.
adducam eos in montem sanctum
meum et letificabo eos in domo ora
tionis mee. Holocausta eorum et
victime eorum placebunt mihi super al
tare meum: quia domus mea do
mus orationis vocabitur cunctis
populis. Ait dominus deus: qui congre
gat dispersos israel. Adhuc congre
gabo ad eum congregatos eius. Omnes
bestie agri venite ad devorandum:
universe bestie saltus. Specula
tores eius ceci omnes: nescierunt uni
versi. canes muti non valentes la
trare: videntes vana. dormien
tes et amantes somnia: et canes
impudentissimi: nescierunt satu
ritatem. Ipsi pastores: ignorave
runt intelligentiam. Omnes in viam
suam declinaverunt: unusquisque
ad avaritiam suam a summo usque
ad novissimum. Venite sumamus
vinum et impleamur ebrietate: et e
rit sicut hodie sic et cras: et multo am
plius. Capitulum LVIII.

Iustus perit et nemo
est qui recogitet in corde suo. et
viri misericordie colliguntur quia non est qui
intelligat. A facie enim malicie col
lectus est iustus. Veniat pax requi
escat in cubili suo. qui ambulavit
in directione sua. Vos autem accedite
huc filii auguratricis: semen ad
ulteri et fornicarie. Super quem lusis
tis. Super quem dilatastis os et eieci
stis linguam. Numquid non vos filii
scelesti semen mendax. Qui conso
lamini in diis subter omne lignum
frondosum: immolantes parvulos
in torrentibus subter eminentes pe
tras. In partibus torrentis pars tua:
hec est sors tua. Et ipsis effudisti
libamen: obtulisti sacrificium. Numquid
quid super his non indignabor. Super
montem excelsum et sublimem posu
isti cubile tuum: et illuc ascendisti ut
immolares hostias: et post ostium
et retro postem posuisti memoriale
tuum: quia iuxta me discooperuisti
et suscepisti adulterum. Dilatasti cu
bile tuum: et pepigisti fedus cum eis.
Dilexisti stratum eorum manu aperta:
et ornasti te regio unguento: et mul

tiplicasti pigmenta tua. Misisti
legatos tuos procul: & humiliata
es usq; ad inferos. In multitudine
uie tue laborasti: n̄ dixisti quiescā.
Vitam manus tue inuenisti: ꝓptea
n̄ rogasti. Propterea sollicita timu
isti quia mentita es & mei n̄ es re
cordata: neq; cogitasti in corde tuo
quia ego tacens & quasi n̄ uidens:
& mei oblita es. Ego annuntiabo
iusticiā tuā: & opa tua n̄ ꝓderūt t̄.
Cum clamaueris: liberent te con
gregati tui. Et oīs eos auferet uen
tus. tollet aura: qui aūt fiduciā
habet mei hereditabit t̄ram: & pos
sidebit montem sanctū meū. Et
dicam. Viam facite: prebete iter:
declinate de semita auferte offen
dicula de uia ṗpli mei: quia hec
dicit dn̄s excelsus & sublimis: ha
bitans eternitatem & sanctū nom̄
eī: in excelso & in sc̄o habitans &
cū contrito & humili spū: ut ui
uificet spm̄ humiliū: & uiuificet
cor contritoꝝ. Non enī in sempit̄
nū litigabo. neq; usq; ad finē irasc
car: quia sp̄c a facie mea egredie
t̄: & flatus ego faciā. Propter
iniquitatē auaricie eī iratus sū:
& ꝑcussi eū. Abscondi & indignat̄
sum: & ambulauit merens in ui
a cordis sui. Vias eī uidi & sana
ui eū: & reduxi eū & reddidi con
solationē ipsi & lugentib' eī. Cre
aui fructum labioꝝ pacē sup
pacem ei qui longe est & q̄ ꝓpe
dixit dn̄s: & sanaui eum. Im
pii aūt quasi mare feruens qđ
quiescere n̄ potest: & redundant
fluctus eī in conculcationē et
lutū. Nō ē pax dix̄ ds̄ meꝰ impiis.

Hec dicit dominꝰ. LIX.

Clama ne cesses: quasi
tuba exalta uocē tuā: & annū
tia ṗplo meo scelera eoꝝ: & domui
iacob peccata eoꝝ. Me etenī de
die in diem querunt: & scire ui
as meas uolunt: quasi gens q̄
iusticiā fecerit: & que iudiciū
dei sui n̄ dereliquerit. Rogant
me iudicia iusticie: & appropin
quare deo uolunt. Quare ieiu
nauimus & n̄ aspexisti: humili
auimꝰ animas nr̄as & nescisti. Ec
ce in die ieiunii ur̄i inuenit̄ uo
luptas ur̄a: & omnes debitores
ur̄os repetitis. Ecce ad lites & cō
tentiones ieiunatis: & ꝑcutitis
pugno impie. Nolite ieiunare
sic' usq; ad hanc diem: ut audiat̄
in excelso clamor uester. Numq̄
tale est ieiuniū qđ elegi: ꝑ diē af
fligere hominē animā suā: Nū
quid contorquere quasi circulū

caput suum · et saccum et cinerem
sternere. Numquid istud uoca
bis ieiunium · et diem acceptabilē
dn̄o. Nonne hoc est magis ieiu
niū qd̄ elegi. Dissolue colligationē
impietatis: solue fasciculos depri
mentes. Dimitte eos qui confracti
sunt liberos: et omne onus dirum
pe. Frange esurienti panem tuū:
et egenos uagosq; induc in domū
tuam. Cum uideris nudum ope
ri eum: et carnem tuā ne despexeris.
Tunc erumpet quasi mane lum
tuū. et sanitas tua cicius orietᷣ.
et ante ibit faciem tuā iusticia tu
a: et glā dn̄i colliget te. Tunc in
uocabis et dn̄s exaudiet: clamabis
et dicet ecce assum. Si abstuleris
de medio tui cathenam. et desieris
digitum extendere et loqui qd̄ n̄ pdē.
cū effuderis esurienti animā tuam
et animā afflictam repleueris: tūc
orietᷣ in tenebris lux tua. et tenebre
tue erūt sic meridies: et requiem da
bit t̄ dn̄s semp: et implebit splendo
rib; animā tuā et ossa tua liberabit.
Et eris quasi ortus irriguus: et
sic fons aquaꝝ cui n̄ deficient aq̄.
Et edificabunt in te deserta scloꝝ:
fundamenta generationis et gene
rationis suscitabis. Et uocaberis edi
ficator sepium: auertens semitas
in quietem. Si auerteris a sabbo
pedem tuū. facere uoluntatē tuā
in die sancto meo: et uocaberis sabba
tum delicatū et scm̄ dn̄i gl'osum: et
glorificaueris eum dū n̄ facis uias
tuas: et n̄ inuenitᷣ uoluntas tua ut
loquaris sermonem: tunc delectabis
sup dn̄o. et sustollam te sup altitudi
nes terre: et cibabo te hereditate ia
cob patris tui. Os eni dn̄i locutū ē.

LX.

Ecce n̄ est abbreuiata
manus dn̄i ut saluare neque
at: nec aggrauata est auris ei' ut
n̄ exaudiat: S; iniquitates uēe di
uiserunt inter uos et dm̄ urm̄: et
peccata uēa absconderunt faciē ei' a
uobis ne exaudiret. Manus eni uēe
pollute sunt sanguine: et digiti uēi
iniquitate. Labia uēa locuta st̄
mendaciū: et lingua uēa iniquita
tem fatᷣ. Non est qui inuocet ius
ticiā neq; est q̄ iudicet uere: S; cōfi
dunt in nichilo et loquntᷣ uanitates.
Conceperunt dolorem: et pepererunt
iniquitatem. Oua aspidū ruperūt:
et telas aranee texuerunt. Qui co
mederit de ouis eoꝝ morietᷣ: et qd̄
confotum est erumpet in regulum.
Tele eoꝝ n̄ erunt in uestimentum:
neq; operientᷣ opib; suis. Opa eoꝝ opa
inutilia: et opus iniquitatis in
manib; eoꝝ. Pedes eoꝝ ad malum

currunt : et festinant ut effun
dant sanguinem innocentem .
Cogitationes eorum cogitationes in
utiles : uastitas et contritio in
uiis eorum . Viam pacis nescierunt :
et non est iudicium in gressibus eorum . Se
mite eorum incuruate sunt eis : om
nis qui calcat in eis ignorat pacem.
Propter hoc elongatum est iudicium
a nobis : et non apprehendet nos ius
titia . Expectabimus lucem et ecce
tenebre : splendorem et in tenebris
ambulabimus . Palpabimus sic
ceci parietem : et quasi absque oculis
attrectabimus . Impingemus meri
die quasi in tenebris : in caliginosis
quasi mortui . Rugiemus quasi
ursi omnes : et quasi columbe medi
tantes gememus . Expectabimus
iudicium et non est : salutem et elongata
est a nobis . Multiplicate sunt enim
iniquitates nostre coram te : et peccata
nostra responderunt nobis : quia sce
lera nostra nobiscum et iniquitates
nostras cognouimus . peccare et menti
ri contra dominum : et auersi sumus ne
iremus post tergum dei nostri : ut
loqueremur calumpniam et trans
gressionem . Concepimus et locuti su
mus de corde uerba mendacii : et con
uersum est retrorsum iudicium et ius
titia longe stetit : quia corruit in
platea ueritas et equitas non potu
it ingredi : et facta est ueritas in ob
liuionem : et qui recessit a malo pre
de patuit . Et uidit dominus et malum
apparuit in oculis eius quia non est iu
dicium : et uidit quia non est uir : et
aporiatus est quia non est qui occurrat .
Et saluauit sibi brachium suum :
et iusticia eius ipsa confirmauit eum .
Indutus est iusticia ut lorica : et
galea salutis in capite eius . Indutus
est uestimentis ultionis . et opertus
est quasi pallio zeli sic ad uindictam :
quasi ad retributionem indignatio
nis hostibus suis : et uicissitudinem
inimicis suis . Insulis uicem reddet .
Et timebunt qui ab occidente no
men domini . et qui ab ortu solis gloriam
eius : cum uenerit quasi fluuius uiolen
tus quem spiritus domini cogit : et uenerit
syon redemptor et eis qui redeunt
ab iniquitate in iacob dicit dominus .
Hoc fedus meum cum eis dicit dominus . Spiritus
meus qui est in te et uerba mea que po
sui in ore tuo non recedent de ore tuo
et de ore seminis tui dicit dominus : amo
do et usque in sempiternum . LXI.

Surge illuminare iherusalem quia
uenit lumen tuum et gloria domini
super te orta est : quia ecce tenebre operi
ent terram et caligo populos : super te autem
orietur dominus : et gloria eius in te uidebitur.

Et ambulabunt gentes in lumi
ne tuo : ⁊ reges in splendore ortus
tui. Leua in circuitu oclos tuos
⁊ uide : omnes isti congregati sunt
uenerunt tibi. Filii tui delonge ueni
ent : ⁊ filie tue de latere surgent.
Tunc uidebis ⁊ afflues ⁊ mirabitur
⁊ dilatabitur cor tuum : quando con
uersa fuerit ad te multitudo maris :
fortitudo gentium uenerit tibi. Inun
datio camelorum operiet te : dromeda
rii madian ⁊ effa. Omnes de saba
uenient aurum ⁊ thus deferentes :
⁊ laudem domino annuntiantes. Omne
pecus cedar congregabitur tibi : arietes
nabaioth ministrabunt tibi. Offeren
tur super placabili altari meo : ⁊ domum
maiestatis mee glorificabo. Qui sunt
isti qui ut nubes uolant : ⁊ quasi co
lumbe ad fenestras suas. Me enim
insule expectant ⁊ naues maris
in principio : ut adducant filios
tuos delonge. Argentum eorum ⁊ au
rum eorum cum eis nomini domini dei tui ⁊ sancto
israel : quia glorificauit te. Et edi
ficabunt filii peregrinorum muros tu
os : ⁊ reges eorum ministrabunt tibi.
In indignatione enim mea percussi te :
⁊ in reconciliatione mea misertus
sum tui. Et aperientur porte tue iugiter :
die ⁊ nocte non claudentur : ut afferatur
tibi ad te fortitudo gentium : ⁊ reges

eorum adducantur. Gens enim ⁊ regnum
quod non seruierit tibi peribit : ⁊ gentes
solitudine uastabuntur. Gloria lyba
ni ad te ueniet : abies ⁊ buxus ⁊
pinus simul ad ornandum locum
sanctificationis mee : ⁊ locum pedum
meorum glorificabo. Et uenient curui
ad te filii eorum qui humiliauerunt te :
⁊ adorabunt uestigia pedum tuorum
omnes qui detrahebant tibi : ⁊ uocabunt
te ciuitatem domini syon sancti israel. Pro eo quod
fuisti derelicta ⁊ odio habita ⁊ non e
rat qui pertransiret : ponam te in su
perbiam seculorum : gaudium in generatio
nem ⁊ generationem. Et suges lac gen
tium : ⁊ mamilla regum lactaberis :
⁊ scies quia ego dominus saluans te et
redemptor tuus fortis iacob. Pro ere
afferam aurum : ⁊ pro ferro afferam ar
gentum : ⁊ pro lignis es ⁊ pro lapidibus
ferrum. Et ponam uisitationem tuam
pacem : ⁊ prepositos tuos iustitiam.
Non audietur ultra iniquitas in
terra tua : uastitas ⁊ contritio in
terminis tuis. Et occupabit salus
muros tuos : ⁊ portas tuas lau
datio. Non erit tibi amplius sol
ad lucendum per diem : nec splendor
lune illuminabit te : sed erit tibi dominus
in lucem sempiternam : ⁊ deus tuus in gloriam
tuam. Non occidet ultra sol tuus ⁊ lu
na tua non minuetur : quia dominus erit tibi

in lucem sempiternam. & comple
buntur dies luctus tui. Populus
autem tuus omnes iusti, in perpetuum hereditabunt
terram. germen plantationis eius.
opus manuum mearum ad glorificandum. Mi
nimus erit in mille. & parvulus
in gentem fortissimam. Ego dominus in
tempore eius subito faciam istud. LXII
Spiritus domini super me. eo quod dominus un
xerit me. Ad annuntiandum
mansuetis misit me. ut mederer con
tritos corde. & predicarem captivis
indulgentiam. & clausis apertionem.
ut predicarem annum placabilem domino. &
diem ultionis deo nostro. ut consola
rer omnes lugentes. ut ponerem lugen
tibus syon. & darem eis coronam pro cinere.
& oleum gaudii pro luctu. pallium
laudis pro spiritu meroris. Et vocabuntur
in ea fortes iustitie. plantatio domini
ad glorificandum. Et edificabunt deser
ta a seculo. & ruinas antiquas erigent.
& instaurabunt civitates desertas
& dissipatas in generatione & gene
ratione. Et stabunt alieni & pascent
pecora vestra. & filii peregrinorum agri
cole & vinitores vestri erunt. Vos autem
sacerdotes domini vocabimini. ministri
dei nostri. dicetur vobis. Fortitudinem
gentium comedetis. & in gloria eorum super
bietis. Pro confusione vestra duplici et
rubore. laudabunt partem suam.

Propter hoc in terra sua duplicia
possidebunt. letitia sempiterna
erit eis. quia ego dominus diligens
iudicium. & odio habens rapinam
in holocausto. Et dabo opus eorum
in veritate. & fedus perpetuum feri
am eis. & sciet in gentibus semen eorum.
& germen eorum in medio populorum. Omnes
qui viderint eos cognoscent illos.
quia isti sunt semen cui benedixit
dominus. Gaudens gaudebo in domino. & ex
ultabit anima mea in deo meo. quia
induit me vestimentis salutis.
& indumento iustitie circumdedit
me. quasi sponsum decoratum corona.
& quasi sponsam ornatam monili
bus suis. Sicut enim terra profert germen su
um. & sicut hortus semen suum germi
nat. sic dominus deus germinabit iusti
tiam & laudem coram universis gentibus.
Propter syon non tacebo. LXIII
& propter ierusalem non quiescam. do
nec egrediatur ut splendor iustus eius.
& salvator eius ut lampas accendatur.
Et videbunt gentes iustum tuum. &
cuncti reges inclitum tuum. Et vo
cabitur tibi nomen novum. quod os domini no
minavit. Et eris corona glorie in ma
nu domini. & diadema regni in manu
dei tui. Non vocaberis ultra dere
licta. & terra tua non vocabitur ampli
us desolata. sed vocaberis voluntas

mea in ea. et terra tua inhabitabitur.
quia complacuit dño in te: et terra
tua inhabitabitur. Habitabit enim
iuuenis cum uirgine: et habitabunt
in te filii tui. Et gaudebit sponsus
super sponsam: et gaudebit super te deus
tuus. Super muros tuos ierusalem consti
tui custodes: tota die et tota nocte
perpetuo non tacebunt. Qui reminisci
mini dñi ne taceatis: et ne detis
silentium ei: donec stabiliat et donec
ponat ierusalem laudem in terra. Iura
uit dñs in dextera sua: et in brachi
o fortitudinis sue. Si dedero triti
cum tuum ultra cibum inimicis tuis:
et si biberint filii alieni uinum tu
um in quo laborasti: quia qui
congregant illud comedent et lau
dabunt dñm: et qui comportant
illud bibent in atriis sanctis meis.
Transite transite per portas. preparate
uiam populo: planum facite iter et eligi
te lapides: eleuate signum ad populos.
Ecce dñs auditum fecit in extremis
terre. Dicite filie syon. Ecce salua
tor tuus uenit: ecce merces eius cum
eo: et opus illius coram illo. Et
uocabunt eos populus sanctus ac re
demptus a dño: tu autem uocaberis
ciuitas quesita et non derelicta. LXII
Quis est iste qui uenit de e
dom tinctis uestibus de bosra.

iste formosus in stola sua gradiens
in multitudine fortitudinis sue.
Ego qui loquor iustitiam: et propugna
tor sum ad saluandum. Quare ergo ru
brum est indumentum tuum: et uesti
menta tua sicut calcantium in tor
culari. Torcular calcaui solus: et
de gentibus non est uir mecum. Calcaui
eos in furore meo: et conculcaui eos
in ira mea: et aspersus est sanguis eorum
super uestimenta mea: et omnia indu
menta mea inquinaui. Dies enim
ultionis in corde meo: annus retri
butionis mee uenit. Circumspexi et
non erat auxiliator: quesiui et non fuit
qui adiuuaret. Et saluauit mihi bra
chium meum: et indignatio mea ip
sa auxiliata est mihi. Et conculcaui
populos in furore meo: et inebriaui eos
in indignatione mea: et detraxi in
terram uirtutem eorum. Miserationum dñi
recordabor: laudem dñi super omnibus que
reddidit dñs nobis. et super multitu
dine bonorum domui israel: que largi
tus est eis secundum indulgentiam suam.
et secundum multitudinem misericordiarum suarum.
Et dixit. Veruntamen populus meus
est: filii non negantes. Et factus est
II eis saluator. In omni tribulatione
eorum non est tribulatus: et angelus faci
ei eius saluauit eos: in dilectione su
a et in indulgentia sua. Ipse rede

nuit eos et portauit eos : et leuauit
eos cunctis dieb' scli. Ipsi autem ad
iracundiam puocauerunt et afflixe
runt spm sancti ei. Et conuersus ē
eis in inimicum : et ipse debellauit
eos. Et recordatus est dierū scli : mo
ysi ppli sui. Ubi est qui eduxit eos
de mari cū pastorib' gregis sui. Ubi
est qui posuit in medio ei' spm sci
sui. Qui eduxit ad dexteram moysen
brachio maiestatis sue : q scidit a
quas ante eos ut faceret s' nomen
sempiternū : q eduxit eos p abyssū
sic equū in deserto ñ impingentē :
quasi animal in campo descendens.
Sps dñi ductor ei' fuit. Sic addu
xisti pplm tuū : ut faceres t' nom
glē. Attende de celo et uide de habi
taculo tuo sancto et [solio] glē tue. Ubi
est zelus tuus et fortitudo tua. Mul
titudo uiscerū tuoꝝ et miseratiōnū
tuaꝝ sup me continuerunt se. Tu
enī pat' nost' et abraham nesciuit
nos : et isrl' ignorauit nos. Tu enī
dñe pat' nr' : redemptor nost' : a se
culo nom tuū. Quare errare fecis
ti nos dñe de uiis tuis : indurasti
cor nrm ne timerem te. Conuerte
ppt' seruos tuos trib' hereditatis tu
e. Quasi nichilū possederunt nos
pplm scm tuū hostes nri : concul
cauerunt sanctificationem nram.

Facti sum' quasi in principio cū
ñ dñareris nri : nec inuocaret'
nomen tuū sup nos. LXV.
Utinam dirumpes celos et de
scenderes. A facie tua montes
defluerent sic exustio ignis : tabes
cerent aque atq arderent igni : ut
notum fieret nom tuū inimicis
tuis. A facie tua gentes turba
rent'. Cum feceris mirabilia ñ susti
nebim'. Descendisti : et a facie tua
montes defluxerunt. A sclo ñ au
dierunt nec aurib' perceperunt : o
culus ñ uidit ds absq te : que p
parasti expectantib' te. Occurristi le
tanti et facienti iusticiā. In uiis tu
is recordabunt' tui. Ecce tu es irat'
et peccauim' : in ipsis fuim' semp
et saluabimur. Et facti sum' ut
inmundi oms nos : sic pannus men
struate uniuerse iusticie nre. Et ce
cidimus qsi foliū uniūsi : et iniqui
tates nre quasi uent' abstulerūt nos.
Non est qui inuocet nom tuū :
q consurgat et teneat te. Abscondis
ti faciem tuā a nobis : et allisisti nos
in manu iniquitatis nre. Et nūc
dñe pat' nost' es tu nos aūt lutū :
et fictor nost' et opa manuū tuaꝝ
oms nos. Ne irascaris dñe satis :
et ne ultra memineris iniqtatis nre.
Ecce respice : ppls tuus oms nos.

Ciuitas sancti tui facta est deserta.
syon deserta facta est : ierl'm deso
lata : domus sanctificationis nr̄e
& glorie nr̄e ubi laudauerunt te pa
tres nr̄i facta est in exustionē ig
nis : & omnia desiderabilia nr̄a
uersa sunt in ruinas. Numquid
sup his continebis te dn̄e : tacebis
& affliges nos uehementer. Que
sierunt me q̄ ante n̄ interrogabant :
inuenerunt q̄ n̄ quesierunt me. Dixi.

Ecce ego ad gentem
que n̄ inuocabat nom̄ meū. LXVI.

Expandi manus meas ad p̄plm incre
dulū : qui graditur in uia n̄ bona p̄
cogitationes suas : p̄pls q̄ ad iracun
diam puocat me ante faciē meam
semp : q̄ immolant in ortis & sa
crificant sup lateres : q̄ habitant
in sepulchris & in delubris idolorum
dormiunt : q̄ comedunt carnē suil
lam. & ius p̄fanum in uasis eorum.
q̄ dicunt recede a me n̄ appropinques
m̄ quia inmundus es. Isti fumus
erunt in furore meo : ignis ardens
tota die. Ecce scriptū est coram me.
Non tacebo : s̄ reddam & retribu
am in sinu eorum iniquitates uras.
& iniquitates patrū uestrorum simul
dicit dn̄s : q̄ sacrificauerunt super
montes & sup colles exprobrauerunt
m̄ : & remetiar op' eorum p̄mū in si

nu eorum. Hec dicit dn̄s. Quomodo si
inueniatur granū in botro & dicatur
ne dissipes illud quōd benedictio est :
sic faciam p̄pt̄ seruos meos ut n̄ dis
pdam totū. Et educam de iacob se
men & de iuda possidentē montes
meos : & hereditabunt eam electi
mei : & serui mei habitabunt ibi.
Et erunt campestria in caulas gre
gū : & uallis achor in cubile arm
torum p̄plo meo q̄ requisierunt me.
Et uos q̄ dereliquistis dn̄m. q̄ obli
ti estis nom̄ sanctum meū : q̄ po
nitis fortune mensam & libatis sup
eam : numerabo uos in gladio & oēs
in cede corruetis : p̄ eo qđ uocaui &
n̄ respondistis. locut' sum & n̄ audis
tis : & faciebatis malū in oc̄lis meis
& que nolui elegistis. Propt̄ hoc hec
dicit dn̄s d̄s. Ecce serui mei comedent
& uos esurietis : ecce serui mei leta
buntur & uos confundemini : ecce ser
ui mei laudabunt p̄ exultatione
cordis. & uos clamabitis p̄ dolore
cordis. & p̄ confusione sp̄c ululabi
tis : & dimittetis nom̄ urm̄ in iu
ramentū electis meis. Et interfici
et te dn̄s d̄s & seruos suos uocabit
nomine alio : in quo q̄ benedict' est
sup t̄ram benedicet̄ in dn̄o amen. &
q̄ iurat in t̄ra iurabit in dn̄o amen :
q̄a obliuioni tradite sunt angustie

+ ecce s̄ui mei bibent & uos sitietis.

priores. & quia absconditę sunt
viii ab oculis nris. Ecce enī ego creo
celos novos & terrā novā. & n̄
erunt in memoria priora & n̄ as
cendent sup cor. S3 gaudebitis &
exultabitis usq3 in sempiternū
in hiis que ego creo. quia ecce e
go creo ierlm exultationē & po
pulū ei gaudiū. & exultabo in
ierlm & gaudebo in ppło meo. & n̄
audiet̄ in ore meo vox fletus & vox
clamoris. Non erit ibi amplius
infans dierum & senex q̄ n̄ impleat
dies suos. quo puer centū annoꝝ
moriet̄. & peccator centū annoꝝ ma
ledictus erit. Et edificabunt domos
& habitabunt. & plantabunt vi
neas. & comedent fructus eoꝝ. Non
edificabunt & alius habitabit. n̄
plantabunt & aliꝰ comedet. Secdm
dies enī ligni erunt dies ppli mei.
& opa manuū eoꝝ inveterabunt
electis meis. Non laborabunt
frustra neq3 generabunt in cont
batione. quia semen benedictoꝝ
dnī est. & nepotes eoꝝ cū eis. erit
q3 antequam clament ego exaudi
am. adhuc illis loquentib3 dicam
ecce assum. Lupus & agnus pas
cent̄ simul. & leo & bos comedent
paleas. & serpenti pulvis panis
eī. Non nocebunt neq3 occident

In omni monte sancto meo. dic dns.
Hec dicit dns. Celū LXVII
m̄ sedes. & terra scabellum
pedū meoꝝ. Que est ista domus
quā edificabitis m̄. & quis iste lo
cus requietionis mee. Omnia hec
manus mea fecit. & facta sunt
universa ista dicit dns. Ad quē
aūt respiciam. n̄ ad pauperclm &
contritū spu. & trementem ser
mones meos. Qui immolat bo
vem quasi q̄ interficiat virū.
q̄ mactat pecus quasi q̄ excere
bret canē. qui offert oblationē
quasi qui sanguinē suillam offe
rat. qui recordat̄ thuris q̄i qui
benedicat idolo. Hec omnia ele
gerunt in viis suis. & in abho
minationib3 suis anima eoꝝ de
lectata est. Unde & ego etiam
eligam illusiones eoꝝ. & que
timebant adducam eis. quia vo
cavi & n̄ erat q̄ responderet. locu
tus sum & n̄ audierunt. fecerunt
q3 malū in oclis meis. & que no
lui elegerunt. Audite verbum
dnī qui tremitis ad sermonē eius.
Dixerunt fratres vri odientes vos.
& abicientes ppt nomen meum.
Glorificet̄ dns. & videbim̄ in leti
cia vra. Ipsi autem confundent̄.
Vox fremitus de civitate. vox

de templo : uox dni reddentis ret
butionem inimicis suis . Antequa
parturiret pepit : antequam ue
niret partus eius pepit masclm .
Quis audiuit umquam tale . aut
quis uidit huic simile . Num
quid parturiet tra in die una :
aut pariet gens simul . Quia
parturiuit et peperit syon fili
os suos . Numquid ego qui
alios parere facio . ipse non pariam
dicit dns . Si ego qui generatio
nem ceteris tribuo sterilis ero . a
it dns ds tuus . Letamini cum
ierlm : et exultate in ea omnes qui
diligitis eam . Gaudete cum ea gau
dio uniuersi qui lugetis sup eam :
ut sugatis et repleamini ab ube
re consolationis eius : ut mulgeatis
et deliciis affluatis ab omnimoda
gla eius : quia hec dicit dns .
Ecce ego declinabo sup eam qua
si fluuium pacis : et quasi tor
rentem inundantem glam gen
tium quam sugetis . Ab ubere
portamini : et sup genua blan
dientur uobis . Quomodo si cui
mater blandiatur : ita ego conso
labor uos : et in ierlm consola
bimini . Videbitis et gaudebit
cor urm : et ossa ura ut herba
germinabunt . Et cognoscetur

manus dni seruis eius : et indig
nabitur inimicis suis . quia ecce
dns in igne ueniet . et quasi tur
bo quadrige eius : reddere in indig
natione furorem suum . et increpa
tionem suam in flamma ignis :
quia in igne dns diiudicabit . et
in gladio suo ad omnem carnem :
et multiplicabuntur interfecti a dno .
Qui sanctificabantur et mundos se
putabant . post unam in ortis in
trinsecus : qui comedebant carnem
suillam et abhominationem et mu
rem : simul consumentur dicit dns .
Ego autem opa eorum et cogitationes
eorum uenio ut congregem cum omnib
gentib et linguis . Et uenient et
uidebunt glam meam : et ponam
in eis signum . Et mittam ex eis qui
saluati fuerint ad gentes in mari
in affrica et in lidia tenentes sa
gittam : in italiam et greciam
ad insulas longe ad eos qui non au
dierunt de me : et non uiderunt glo
riam meam . Et annuntiabunt
glam meam gentib : et adducent
omnes fres uros de cunctis gentib
donum dno . in equis et in quadri
gis et in lecticis et in mulis et in
carrucis ad montem sanctum meum
in ierlm dicit dns : quomodo si
inferant filii isrl munus in ua

se mundo in domum domini. Et
assumam ex eis in sacerdotes et in
leuitas dicit dominus. quia sicut celi no
ui et terra noua que ego facio stare
coram me dicit dominus. sic stabit se
men uestrum et nomen uestrum. et erit men
sis ex mense et sabbatum ex sabbato.
Veniet omnis caro ut adoret
coram facie mea dicit dominus. et e
gredientur et uidebunt cadauera
uirorum qui preuaricati sunt in me.
Vermis eorum non morietur et ignis eorum
non extinguetur. et erunt usque ad sa
cietatem uisionis omni carni.

Explicit liber ysaie prophete. Incipit
prefatio sancti ieronimi pres
biteri in ieremiam prophetam.

IEREMIAS
propheta cui hic prologus
scribitur. sermone quidem
apud hebreos ysaia et o
see et quibusdam aliis prophetis
uidetur esse rusticior. sed sen
sibus par est. quippe qui
eodem spiritu prophetauerit.
Porro simplicitas eloquii
de loco ei in quo natus est
accidit. Fuit enim anato
thytes qui est usque hodie
uiculus tribus ab ierosoli
mis distans milibus. sacer
dos ex sacerdotibus. et in ma
tris utero sanctificatus. uirgi
nitate sua euangelicum uirum
christi ecclesie dedicans. Hic uatici
nari exorsus est puer. et capti
uitatem urbis atque iudee non solum
spiritu sed et oculis carnis intuitus
est. Iam decem tribus israel assyrii
in medos transtulerant. iam ter
ras earum colonie gentium possidebant.
Unde in iuda tantum et beniamin
prophetauit. et ciuitatis sue ruinas
quadruplici planxit alfabeto.
quod nos mensure metri uersibus
que reddidimus. Preterea ordinem
uisionum qui apud grecos et lati
nos omnino confusus est. ad pri
stinam fidem correximus. Librum
autem baruch notarii eius qui apud
hebreos nec legitur nec habetur pret
misimus. pro his omnibus male
dicta ab emulis prestolantes. qui
bus necesse est me per singula op
uscula respondere. Et hoc patior.
quia uos cogitis. Ceterum ad
compendium mali rectius fu
erat me modum finire eorum si
lentio meo ponere. quam cot
tidie nouum aliquid scriptitantem
inuidorum insaniam prouocare.

Explicit prologus. Incipit
ieremias propheta. Capitu
lum primum.